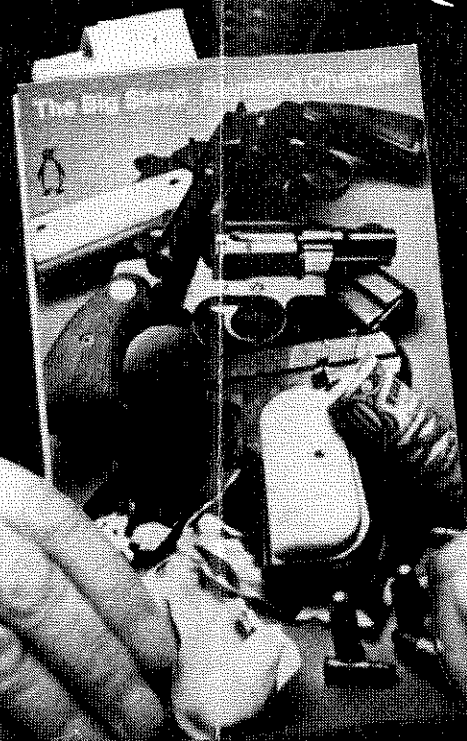
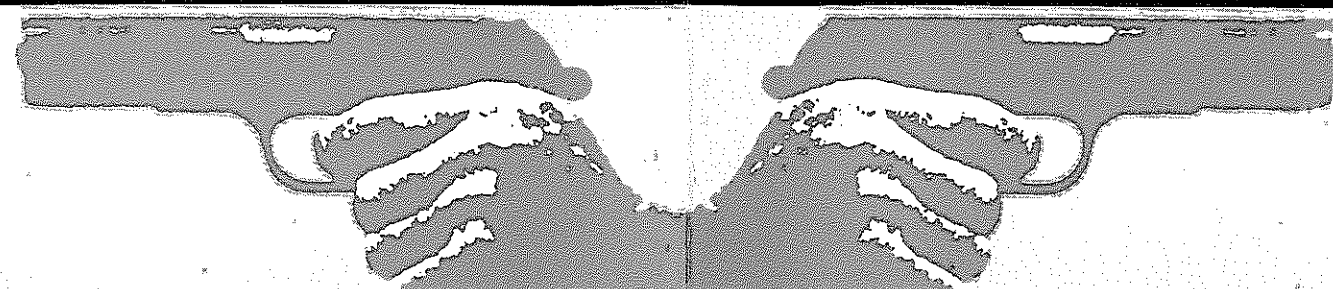

Jan Wolkers op Texel, januari 1984

Raymond Chandler is voor mij de Shakespeare van de misdaadroman. De keuze van The Big Sleep is min of meer toevallig. Of je nou The Maltese Falcon neemt of Pearl and the Vengeance, je staat altijd met een meesterwerk op de foto.

THRILLERS & DETECTIVES

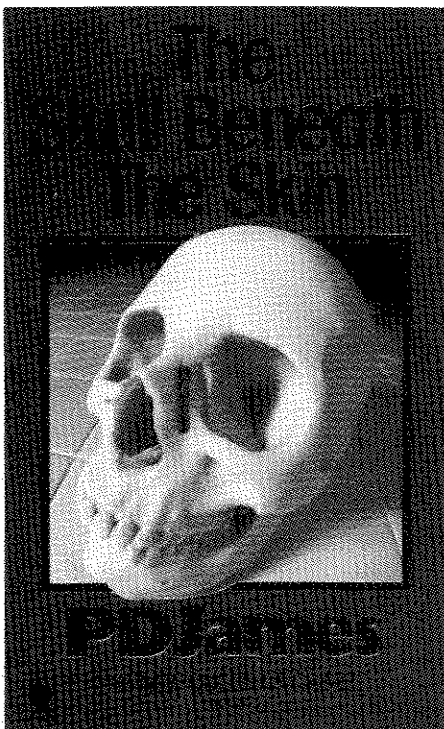
Onafhankelijk tijdschrift voor misdaadlectuur onder redactie van Theo Capel
4e jaargang nummer 1, januari 1984. Redactie en administratie p/a Nic. Maesstraat 139 hs. 1071 PX Amsterdam

Een dramatisch nieuw begin

En verder: Journalistieke moraal • Inspecteur Lund springlevend • Brezhnev versus Andropov • Het laatste nieuws over Sherlock Holmes

Jan Wolkers op blz 20

Omslagverhalen

Newsweek, zo staat er in dunne letters, geeft haar de vleierende titel 'De nieuwe koningin van de misdaad', waarvan men moet aannemen dat het blad bedoelt dat PD James niet zelf tot grove misdaad is vervallen, maar dat zij één der prominente hedendaagse detective-auteurs is geworden. The skull beneath the skin is in ieder geval een spannende detective met griezel-elementen en natuurlijk moord. Een jonge actrice huurt een (vrouwelijke) privé-detective om uit te vinden wie haar dreigt te zullen vermoorden. Het verhaal speelt gedeeltelijk in een afgelegen landhuis en de aanwezige gasten hebben zoals het hoort allemaal een motief om te doden. De titel geeft de ontwerper al meteen de nogal voor de hand liggende suggestie om de lugubere, van vlees ontdane schedel van een mensenhoofd te gebruiken. Voor misdaadboeken is een schedel natuurlijk even afgezaagd als het gebruiken van een gebraden kip voor een kookboekomslag. Het kan alleen nog, als een aardige vondst dit bezwaar doet vergeten en er sprake is van

een omslag dat alle andere omslagen met schedels doet verbleken (let op de woordspeling). Hierin is deze ontwerper, die naamloos moet blijven want nergens is een aanduiding van zijn bestaan te vinden (is het misschien zijn schedel?), heel aardig geslaagd. Een vierkante foto toont de toeschouwer een bleke schedel op een al even bleke tegelvloer, en dat op een vuurrood omslag. De schedel heeft de onaangename grijns die alle schedels kenmerkt, maar daaraan is toegevoegd de rode druppel bloed. Het meest geraffineerd is echter wel de wijze waarop de schedel net buiten het kader van de foto is geplaatst. Dat verschaft een bijzonder sterke illusie van ruimtelijkheid. Die vondst doet het omslag net even boven de andere omslagen met schedels uitsteken. Het is wel jammer dat de Präge-druk voor de goudkleurige belettering ook niet voor de schedel is gebruikt, daar dit het driedimensionale effect nog had versterkt. Präge-druk wil zeggen dat de letters ietsje opbollen boven het omslag. Het had dan helemaal net geleken alsof de schedel zo voor je voeten zou kunnen rollen.

Steye Raviez

Hollandse Nieuwe

Onthullend

De Nederlandse thrillerliefhebbers hebben veel aan Rinus Ferdinandusse te danken. Hij was, na Simon Carmiggelt, een van de eersten die in ons land serieuze belangstelling voor het oeuvre van Raymond Chandler wekte. En zijn trouwe recensentenarbeid in *Vrij Nederland* heeft er zeker toe bijgedragen dat steeds meer bladen regelmatig aandacht aan thrillers zijn gaan besteden. Ook de Nederlandse thrillerauteurs mogen Ferdinandusse dankbaar zijn, voor de systematische en doorgaans positieve aandacht die hij door de jaren heen aan hun pogingen besteedt. Langzamerhand, zo denk ik wel eens, wordt het tijd dat ook Ferdinandusse de Nederlandse thriller volwassen verklaart – en voortaan met dezelfde globale maatstaven beoordeelt als het buitenlandse produkt. Maar dat doet niets af aan de waarde van zijn stimulerende werk in de afgelopen tien jaar. Zelf publiceerde Ferdinandusse tussen 1966 en 1971 vijf avonturen van de freelance journalist *Rutger Maria Lemming*. Hij noemde ze 'srillers' en dat gaf al aan dat het private eye-genre er niet bijster serieus in werd genomen. Twaalf jaar na *De bloedkorallen van de bastaard* is Rutger Lemming nu teruggekeerd in *De haren van de vos* (Arbeiderspers, 24,50). De held heeft inmiddels een vaste baan gekregen als research-journalist bij een groot Amsterdams weekblad, en ook bij de auteur heeft de ernst des levens de overhand gekregen. Zijn nieuwe boek heet gewoon 'thriller' en op het omslag staan

Bij de boekhandel

Prisma Detectives
Moordboeken
Stuk voor stuk voortreffe-lijk
Vaste prijzen:
£7,90 - £8,90 - £9,90

Eerste viool

Op de achterflap wordt *Intensive Care* van Paul Binnerts (Arbeiderspers, 29,50) aangekondigd als een psychologische thriller die vergelijkingen oproept met het beste werk van Patricia Highsmith. Het was dan ook niet zonder schroom dat ik begon te lezen, want de psychologie van Highsmith's hoofdpersonen (*what makes them tick*) is vaak nogal ondoorgronde-lijk.

Inderdaad heeft Alex Biersteker, hoofdpersoon van *Intensive Care*, hier ook een beetje van te lijden. Wat er precies in het verleden is misgegaan tussen hem en zijn vader is goedbeschouwd te weinig, of wordt te summier uitgewerkt, om de late-re moorden te rechtvaardigen. Maar wanneer dit als vaststaand gegeven wordt opgevat, is het verder een zeer spannende en vooral goed geschreven thriller. Biersteker ziet bij toeval zijn vader, met wie hij al jaren geen contact meer heeft, als hartpatiënt op de tv in een programma over doodgaan. Hij raakt eerst geïntrigeerd en later geobsedeerd door de persoon van zijn vader. Op Don Quichotachtige wijze probeert hij de 'waarheid' over zijn vader te achterhalen, afwisselend gedreven door schuld- en haatgevoelens. Het boek speelt zich af in de muziekwereld: Biersteker is violist in een groot orkest en houdt zich in zijn vrije tijd met jazz en moderne muziek bezig. De sfeer van deze ambiances is goed getroffen evenals de bijfiguren. Naarmate het boek vordert, wordt het web van leugens en onverwachte emoties waarin hij verward raakt steeds verstikkender. Ondanks het hellend vlak van de misdaad, waarop Biersteker zich bevindt, weet de schrijver hem sympathiek en geloofwaardig te houden. Een alleszins leesbaar boek. (BR)

Gruwelijk

De toewijding van sommige mensen aan onderwerpen die het niet waard zijn, kan mij zeer ontroeren. Jan Bervoets heeft uit studenten-almanakken 19e eeuwse griezelverhalen verzameld. Naar eigen zeggen ging het om een weddenschap, maar dat is natuurlijk een smoesje. De waarheid moet wel zijn dat hij ten prooi is aan een betovering als gevolg van een verbond met de duivel, want welke andere verklaring is er te bedenken voor het verzamelen van onbeduidende, slecht geschreven verhalen? De peetvader van alle fantasien: Edgar Allen Poe, was geen groot stilist, maar zijn Nederlandse epigonen zijn nog minder begaafde schrijver, blijkt uit *Nederlandse gruwelverhalen uit de 19e eeuw* (Veen, 14,90). Soms komt men zinnen tegen die mooi zijn van lelijkheid. Hoogtepunt is wat dat betreft *De dichter en de bleke man* van Boudewijn, met het volgende stijlbloempje: 'Reeds vroeg merkte men op dat hij toegaf aan de voor knapen ongewone lust, om, van zijn makkers afge-

de gebruikelijke verwijzingen naar *Dashiell Hammett* en *Raymond Chandler*. (Het speelse element is deze keer voornamelijk aanwezig via een paar geslaagde inside-grappen, die verwijzen naar de werken van *Janwillem van de Wetering* en *Tomas Ross*.)

Ferdinandusse schrijft nog altijd buitengewoon soepel en onderhoudend, en zijn milieuschets van de vaderlandse journalistiek mag er ook zijn. De plot, die gebaseerd heet te zijn op ware belevenissen samen met zijn VN-collega *Joop van Tijn* tijdens de *Lockheed-affaire*, vind ik echter rijkelijk warrig.

'Op elke vraag, die over de plot gesteld kan worden, heb ik een antwoord,' verklaarde Ferdinandusse in een interview met Het Parool. Dat is natuurlijk een misverstand: niet de auteur, maar het boek zelf dient antwoord te geven op alle vragen van de lezer.

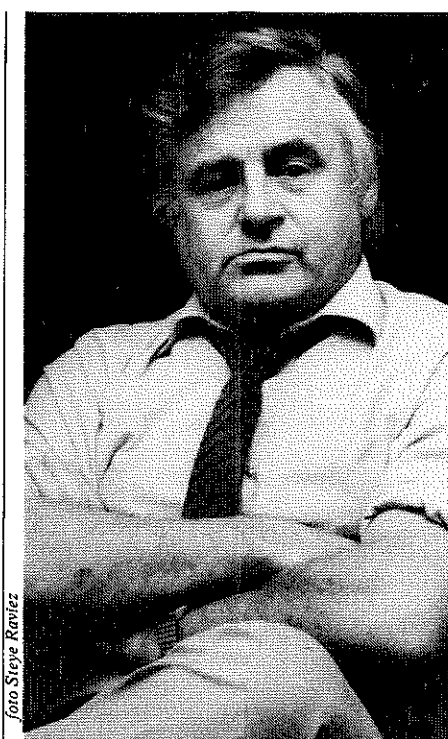
Aan het eind, als de politieke moraal van het verhaal wordt getrokken, geeft Ferdinandusse misschien onbedoeld een aardig inkijkje in de filosofie van Vrij Nederland. Rutger Lemming beklaagt zich over het geringe effect van zijn journalistieke onthullingen. Waarop de wijze hoofdredacteur hem uitlegt: 'Kijk Rutger, jij bent hier nog niet zo lang, maar ik zit hier al een eeuwigheid. Ik zeg je uit ervaring dat voordat het sinterklaas is, het Van Lowe-incident een feit is. Een gebeurtenis uit de jongste geschiedenis. De mensen zullen er grappen over maken. Columnisten zullen er bij voorkomende zaken op terugvallen en journalisten zullen het als voorbeeld in hun artikelen gebruiken... Je moet het effect van schandalen in de tijd meten.'

Het is een redering die gevaarlijk dicht in de buurt van De Telegraaf en TROS Aktua komt: Of de Belgische bungalow van Den Uyl ooit officieel gevonden wordt is niet van wezenlijk belang – politiek gezien gaat het er alleen maar om dat de mensen erover lullen.

Maar dit terzijde. De hoofdzaak is, dat Rinus Ferdinandusse met *De haren van de vos* een zeer geloofwaardige come-back heeft gemaakt als een der leesbaarste Nederlandse thrillerschrijvers. (BV)

Feind hört mit

Hans Koning is een Nederlander die sinds 1951 in de VS woont en *De Witt's eigen oorlog* (v Gennep, 24,50) verscheen dan ook oorspronkelijk in het Amerikaans (vandaar de taalfout in de titel). Tijdens de Duitse bezetting vindt in het fictieve plaatsje Amsteldijk een moord plaats. Slachtoffer is de schatrijke collaborateur Cremer. Burgemeester de Witt wordt door de Duitsers onder druk gezet om de daders te helpen opsporen. Hij wordt heen en weer geslingerd tussen zijn afkeer van de brute moord en zijn sympathie voor het

Rinus Ferdinandusse: geen reden tot zorgen

verzet, dat hij aanvankelijk verdenkt. De zaak blijkt echter veel ingewikkelder dan hij lijkt en er staan grote financiële belangen op het spel. Naar aanleiding van een beestachtige Duitse represaille voor de moord neemt de Witt ontslag. Hij duikt onder in donker Amsterdam omdat hij ontdekt dat zijn eigen leven inmiddels ook gevaar loopt. De Witt kan de zaak toch niet loslaten en met vallen en opstaan zet hij zijn privéspeurtocht tot het bittere einde in het neutrale Zwitserland voort. Dat zorgt voor een spannende en realistische thriller, waarin de onhandige, fatsoenlijke de Witt ondanks zijn angsten en onzekerheden tot daden van grote moed in staat blijkt. (HKO)

De oorlogsroman *Het verraad van '42* van Tomas Ross (vH&W, 24,50) is opgezet als een spannende thriller, waarin nauwelijks ruimte is voor morele overwegingen. Het draait allemaal om de vraag hoe het *Englandspiel* heeft kunnen ontstaan, de situatie waarin uit Engeland gearachtureerde agenten door de Duitsers werden opgevangen en voor hun eigen doelen misbruikt. Ross hanteert een grootbeeldbenadering waarin zowel historische figuren als Gerbrandy en Schreieder zijn te herkennen als fictieve geheime agenten. De actie verplaatst zich van Engeland naar Nederland en terug. Uit zijn vorige thrillers is al gebleken dat Ross goed kan schrijven zonder dat je echt gegrepen wordt door het verhaal. Met deze roman gebeurt dat ook door het déjà-vu dat regelmatig optreedt. Ontsnappingsen vanaf het Scheveningse strand, Duitse verhooren, verradersopzetjes, het klinkt allemaal zo bekend. De ontknoping is echter fonkelnieuw. (TC)

scheiden, in de eenzaamheid rond te dwalen'. Helaas zijn dit soort hoogtepunten zeldzaam. Alexander van Huell, Jan Kneppelhout en Carel van Nievelt schreven geen boeiende gruwelverhalen. Dit boekje lijkt vooral bestemd voor geïnteresseerden in de *lunatic fringe* van de 19e eeuwse literatuur. (FH)

Als een film succes heeft, treedt de machinerie van de merchandizing in werking: sound-tracks, mascottes van de hoofdperson (ET), T-shirts met opdruk, en tegenwoordig maakt men er ook nog eens een boek van. Dit laatste gebeurde bijvoorbeeld met *De Lift*, de enige echte Nederlandse horrorfilm. In 1981 werd België opgeschrikt door de eerste succesfilm van eigen bodem. Nog nooit was een Belgische productie commercieel aangeslagen bij een breed publiek; met *De Potloodmoorden*, een thriller van Guy Lee Thys gebeurde dit wel. Herwig Waterschoot bewerkte de film tot een boek met dezelfde titel: *De Potloodmoorden* (Fontein, 13,90). He is een krakkemikkig verhaaltje over een maniak die het voorzien heeft op jonge, mooie, blonde vrouwen die hij ombrengt door een scherp geslepen potlood in hun neus omhoog te stoten. Een originele manier om iemand te vermoorden en dit gegeven is dan ook het enige oorspronkelijke aan het boek. Rick van Houtte, officier bij de Antwerpse recherche, jaagt verbeteren op de dader; heeft thuis last van huwelijksproblemen en koestert verder een adder aan zijn borst. Een rammelende intrige, een deprimerend stoere schrijfstijl, en foto's die het ergste doen vermoeden over de film zelf. Het lijkt me sterk als het peil van *Wij heren van Zichem* hierin overtroffen zou worden. (BR)

Onroerend goed

Joop van den Broek heeft zijn speurder Lex van der Tuyn (vroeger bekend onder zijn volle naam van der Tuyn Walema) dit keer naar Spanje gezonden. In *Ruiters tegen de hemel* (Sijthoff, 15,50) mag van der Tuyn zich in de Zuidpaanse zon in een wespennest steken van speculatieve handelingen met onroerend goed en de troebelen in de Moslemgemeenschap die in Spanje op een steeds groeiende basis mag rekenen. In het voorjaar deed van den Broek mee aan een Belgische televisiedocumentaire over de Nederlandse thriller en het is leuk om te zien hoe hij de opnames behendig heeft gebruikt om een scène aan de Brusselse Louizalaan voor zijn held te creëren. Voor een goede schrijver ligt de stof gewoon op straat en de journalist van den Broek weet daarvan gebruik te maken. De financiële manipulaties hadden voor mij iets meer moeten worden geëxpliciteerd, maar de menselijke kant van het verhaal en het fraaie decor zorgt in ieder geval voor een aardige thriller. (TC)

I'll make him an offer He can't refuse

Zou u in het volgende nr. kunnen opnemen welke boeken in 1982 en 1983 in Amerika en Engeland prijzen hebben gekregen. Er is bij voorbeeld de Golden en Silver Dagger in Engeland. Er zijn ook prijzen voor de beste debuten. C.E. Kruyver-v. Elk. Tobias Asserlaan 430, 1111 KD Diemen.
We zullen kijken of ze te vinden zijn (red)

Opzoek aan de Belgische lezers:

Van de schrijver A van Casteren zoek ik de volgende boeken:
Het spook met de bolhoed
De lichtende lippenstift
Twee zijden kousen
Verder zoek ik:
G Leydekkers: *Moord en aspirine*. (Uitg. Merten & Stappaerts)
Ook andere titels hebben mijn belangstelling
Klaas Vanderspoel. Henri Dunantlaan 81, 9728 HC Groningen.
tel. 050-255791 (na 16.30)

Ik weet het, er zijn allerlei bezwaren tegen in te brengen, maar ik wil toch de volgende suggestie doen m.b.t. T&D.
Eén maal per jaar, aan het eind van een jaargang, de laatste bladzijde gebruiken voor een *auteursindex*, bijvoorbeeld voor 1983:
Denker, Henry. *Outrage*. 5/7
Als ik dan eens in de winkel kom en de achterflap niet helemaal vertrouw (uniek... het kaliber van X enz.), kan ik dat even vergelijken door het register na te slaan.
Pieter v.d. Berg. Boksdorpenstraat 9b, 8924 AM Leeuwarden.
Zie hieronder (red)

Als service aan de lezers volgt hieronder een opsomming van de schrijvers die zijn besproken in 1983 in de rubrieken *Hollandse Nieuwe*, *Werk van Buitenlanders*, *Made in USA & UK* en *Kort Amerikaans*. Ze staan geordend op achternaam (en initiaal in geval van dezelfde naam). De cijfers achter de naam verwijzen naar de afleveringen. Het kan zijn dat een schrijver meer dan één maal per aflevering is besproken. (TC)

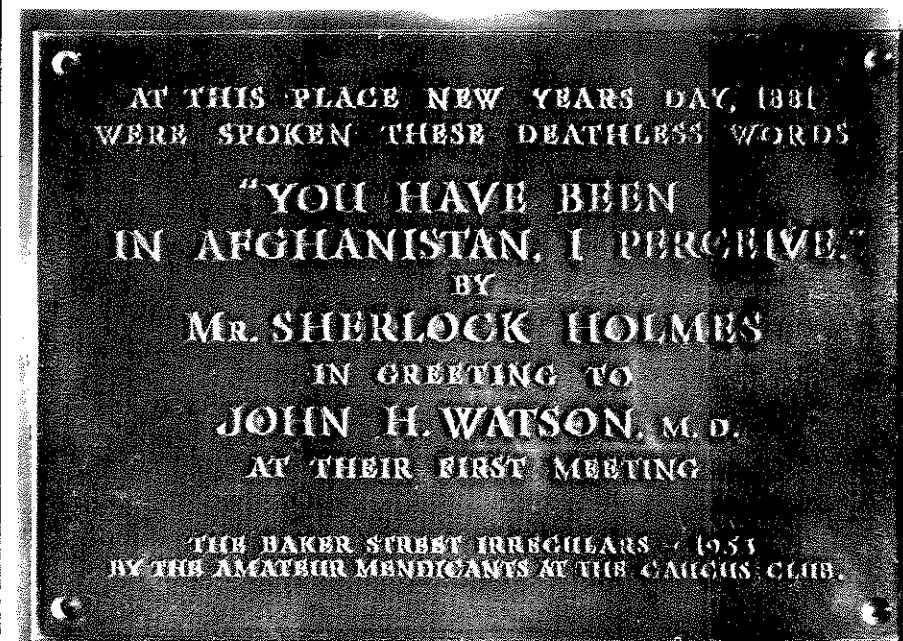
Aafjes, 1 Alingham, 2,5 Allbeury, 2,5 Ambler, 4,4,5 Anderson, 5 Archer, 4 Baantjer, 3,2 Bagley, 1 Barnard, 4 Bell, 2 Betts, 2 Block, 1 Bonett, 4 Brason, 5 v.d. Broek, 1 Buckley, 1. J Cain, 3 P Cain, 1 Capel, 3 Carlsson, 1 Carton, 2,4 Caudwell, 4 Chandler, 1 Chase, 1,3 Chesbro, 1 Chesterton, 5 Clark, 5 Collins, 2 Conan Doyle, 4 Cook, 1,2 Coppel, 3 Corsari, 4 Crisp, 4,5 Cunningham, 4 Cussler, 2. Daley, 2 Deighton, 1,4 Demouzon, 3 Denker, 5 Dexter, 3 Dickinson, 5 Diehl, 1 Driscoll, 1. Eberhart, 5 Ebersohn, 2. Flanders, 5 I Fleming, 4 J Fleming, 4 Follett, 1,1,2,4 Forsyth, 3 Francis, 2,4 Fraser, 3,4,4 Freeling, 1,1 Freemantle, 2. Gardner, 2 Geeraerts, 1 Gilbert, 2 Goldsmith, 2 Gores, 2 Grafton, 4 Greene, 4 Greenleaf, 5 v. Gulik, 2. Hall, 3 Hallahan, 1,2 B Hamilton, 4 D Hamilton, 5 Harling, 2 't Hart, 2 Heald, 1,5 Hellinga sr., 3 Herbert, 2 Heyer, 5 Hiddema, 2 Higgings, 2,4,5 Hill, 3 Himes, 4 Household, 1 Hugo, 5. Innes, 2,4,5. James, 3 Joekes, 3. Kalen, 3 Katzenbach, 4 Kavanagh, 1 Kennedy, 5 Kienzie, 4 King, 5 Kruse, 2. Langley, 5 Lathen, 3,4,4,5 Lawrence, 3 Leonard, 4 Lewis, 4 Liebermann, 3 Littell, 2 de Lichte, 4,5 Lourens, 4 Lovesy, 2,3 Ludlum, 1,1 Lyall, 1,3,4. McBain, 2 McClure, 1. McConnor, 2,5 McCrumm, 2,3 McDonald, 1,5 MacInnes, 1,5,5 McLean, 3,4,5 March, 1 Marsh, 1,4 Martin, 1 Mather, 3,4,5 Millar, 3 Moss, 3 Mykel, 2. Nabb, 2 Nash, 1 Neber, 5 Noriet, 2. O'Donnell, 2 Olcott, 4 Oolbekkink, 3 Ørum, 3. Pachter, 3 Palmer, 5 Parker, 1,3,3,4,5 Parrish, 4 Perry, 5 Petievich, 4 Pollitz, 2 Pollock, 5 Post, 3. Queen, 1. Rathbone, 1 Read, 3 Rendell, 2,2,3 Royce, 1,2,3 Ryder, 4,5. Sanders, 4 Scott, 3 Sela, 2 Seymour, 5 Slung, 4 Smith, 1,3 Straub, 5 Strieber, 4. C Thomas, 3 M Thomas, 3 R Thomas, 3 Thorp, 3 Thijssen, 3 Topol, 4 Trevor, 5. Vermeulen, 1,4 Visser, 3. Wahlö, 1 Wentworth, 1,3 v.d. Wetering, 1,3,4 Winward, 5 Woolrich, 1,2,4. Yurick, 4. v. Zomerén, 1,5.

Het adres van De Kookboekhandel stond in T&D 83/5 verkeerd. Het juiste adres is: **Runstraat 26, Amsterdam.**

Secundaire literatuur over misdadaadboeken:

- *De goocheldoos van Patricia Highsmith*. Artikel over het schrijven van thrillers door Joop van den Broek (NRC/Handelsblad, 28/10/83).
- *Hammett*. Bespreking van de biografie van Diane Johnson door Bert Vuijsje (Intermagazine, december 1983)
- *Rinus Ferdinandusse*. Vraaggesprek door Jan Brokken (HP, 12/11/83).
- *Rode Plein*. Gesprek met Eduard Topol door Connie Brood (VN, 12/11/83).
- In 1983 stonden in T&D profielen van **Peter Dickinson** (1), **Margaret Millar** (2), **John le Carré** (3), **PD James** (4) en **Raymond Chandler** (5)

Sherlock Holmes Gesignaleerd

Een elementaire analyse

Ondanks dat er vermoedelijk al alles wat over Sherlock Holmes en Sir Arthur Conan Doyle te schrijven valt, ook daadwerkelijk is geschreven, blijven er toch steeds maar weer boeken verschijnen. A *Sherlock Holmes Compendium* van Peter Haining (WH Allen, VD, 34,30) is nu ook als kloeki paperback te krijgen. Helaas is het een bundel vol trivialiteiten. Haining beweert dat zijn bijdrage over Sherlockiana vooral werd geïnspireerd door de vijftigste gedenkdag van de dood van de schrijver in 1930. Een beetje navrant is dat natuurlijk wel. Vijftig jaar na de dood van een auteur gaat zijn werk tot het publieke domein behoren. De uitgevers hoeven geen vergoeding meer te geven voor de auteursrechten, want die komen dan te vervallen. Juist op zo'n moment is er eerder behoefte aan goed verzorgde heruitgave dan aan gebundelde onzin.

Wanneer ik voor veel geld een Sherlock Holmes Compendium koop, verwacht ik goede informatie over de schrijver, een bibliografie, analyses van thema's en beschouwingen over de inspiratiebronnen van de schrijver. Bovendien zou ik bij voorbeeld willen weten wat verzamelaars over hebben voor oude uitgaven van de speurdersverhalen. Die informatie zoekt men echter tevergeefs in dit overigens fraai uitgegeven boek. Wat men wel aantreft zijn puzzels, horoscopen, satires en dergelijke. Het boek lijkt vooral bestemd

voor hen die het leuk vinden om net te doen of Watson en Holmes echt hebben bestaan. De plaquette die is aangebracht in het Londense ziekenhuis waar Watson en Holmes elkaar voor het eerst ontmoet zouden hebben, is zo'n voorbeeld van de mythologie die rondom Holmes en Watson is ontstaan. De foto van deze plaquette is een van soortgelijke aardigheden in dit boek en wie zich daartoe aangetrokken voelt, moet niet nalaten het compendium aan te schaffen. Meer waar voor je geld krijg je echter bij aankoop van *The uncollected Sherlock Holmes* (Penguin, NL, 16,65). In deze bundel heeft Richard Lancelyn Green naast een aardige biografie van ca. 140 bladzijden van zijn hand allerlei verspreide geschriften over Holmes verzameld. De meeste zijn van de hand van Conan Doyle zelf. Doyle werd bij de creatie van Sherlock Holmes geïnspireerd door een hoogleraar in de geneeskunde waar Doyle college bij liep toen hij zelf medicijnen studeerde. Professor Bell had nogal de gewoonte om zich tegenover zijn studenten uit te sloven en diagnoses te stellen aan de hand van allerlei minieme, detaillistische waarnemingen. Een van de gevolgen was dat Conan Doyle Holmes de auteur laat zijn van een monografie over het verschil tussen de as van diverse tabaksoorten. Voor een buitenstaander lijkt deze kennis snel in de categorie zinloze feiten te vallen, maar de auteur laat Holmes in dat verband het volgende opmerken: 'Ik zie het brein van de mens als een lege zolder en het is zijn taak om die met de gewenste spullen te vullen. Een idioot neemt dan alles mee wat hij onder-

weg tegenkomt, zodat de kennis die bruikbaar zou kunnen zijn geen plaats meer krijgt, of in het beste geval verward raakt tussen andere zaken, zodat het moeilijk is het terug te vinden... Het is een vergissing dat de kleine ruimte muren van elasticiteit heeft en opgerekt kan worden tot de gewenste omvang. Ga er vanuit dat er een moment komt dat je voor elk nieuw stukje kennis iets vergeet dat je al eerder wist.' Het wordt niet helemaal duidelijk hoe het onderscheid tussen zinloze en zinvolle feiten kan worden gemaakt, zodat je het Compendium toch kan gaan lezen. Bovendien zou in later tijd blijken dat de geheugencapaciteit van de mens praktisch onbegrenst is en dat men eigenlijk nooit iets echt vergeet, maar het hoogstens niet meer kan terugvinden. Wat dat betreft is het beeld van de rommelzolder nog steeds een geliefd beeld bij onderzoekers naar de werking van het brein.

De inspiratiebron voor Watson is minder duidelijk, maar Green citeert een dialoog tussen Doyle en ene Thomson.

D: 'What do you think of doctor Watson?'

T: 'I think he's a bit of an ass.'

D: 'I am sorry you think that. I rather modelled him on you.'

In tegenstelling tot zijn publiek kreeg Conan Doyle betrekkelijk snel genoeg van zijn schepping en bracht Holmes om het leven. Nog steeds melden zich nieuwe medeplichtigen aan deze moord. Uit Hainings boek komt het hier afgedrukte knipsel. Green wijdt een meer serieuze beschouwing aan de achtergrond van DoYLES haat-liefde verhouding met zijn creatie. Een kleine tien jaar na zijn dood verrees Holmes weer uit zijn graf. De aanbiddingen waren Doyle te lucratief geworden.

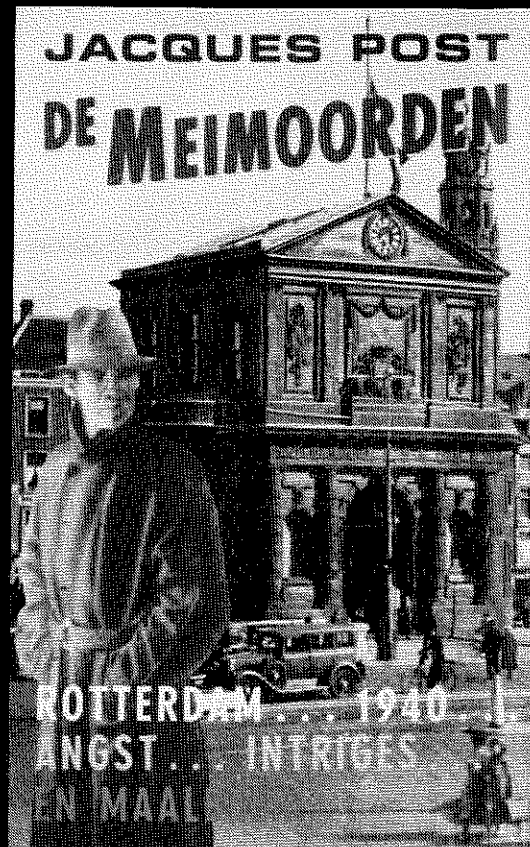
Sherlock Holmes' 'death'

From Dr David Lunn

Sir, I have a confession to make. My great grandfather, Sir Henry Lunn, founder of the travel business, was the man who murdered Sherlock Holmes. The story, based on little more than family tradition—but one that can be traced back through three generations—is that Conan Doyle and my great grandfather were walking together between Grosse Scheidegg and Meiringen, when Conan Doyle started talking about his wish to get rid of Holmes in order to devote more time to psychical research. "But how can I do it?" he asked. "Throw him over the Reichenbach Falls", replied my great grandfather. "What are they?" "I'll show you", and he did.

Fans of Sherlock Holmes may well

Rotterdam... 1940... Angst... intriges... en Maalbeek.

Jacques Post DE MEIMOORDEN

- Sterke thriller over Rotterdam
– *Algemeen Dagblad*
- Van de thrillers die Post schreef
zonder meer de beste
– *Rinus Ferdinandusse, Vrij Nederland*
- Spannende thriller van Jacques Post
– *De Telegraaf*
- Misdaadroman met meer dan alleen
misdaad
– *Het Parool*

Tweede druk f 24,75
In iedere boekhandel

VEEN, UITGEVERS UTRECHT

wonder if it was the business of a travel agent to send anyone, least of all the best of detectives, to his death. Joking apart, however, there is a bit of circumstantial evidence to support the story: the fact that it was Conan Doyle who persuaded Sir Henry's son, Arnold, then a materialist and sceptical about psychological research, to investigate it fully—advice which led eventually to my grandfather's conversion to, and lifelong defence of, Roman Catholicism. This fact, which does at least establish the connexion between the two families, is recorded in my grandfather's book, *Come What May*, but the story behind it has never, as far as I know, appeared in print.
Yours faithfully,
DAVID LUNN,
58 Granby Hill,
Bristol.

Vijftig jaar na Doyles overlijden is het duidelijk dat de schepping de auteur heeft overleefd. Zo gebruikt Raymond Sullivan in *The Chess mysteries of Sherlock Holmes* (Knopf, VD, 23,45) Holmes, en ook Watson, om een bijzonder soort schaakprobleem uit te leggen. Normaal gaat het om de loop der stukken in de toekomst (die bepaald is). Wit speelt en wint of Wit geeft mat in twee zetten, zijn bekende voorbeelden. Sullivan geeft echter opgaven waarbij het de bedoeling is uitspraken te doen over de ontwikkeling van het spel tot dat moment. Het gaat om zgn. *retrograde* problemen. Bij misdrijven staat de speurder ook voor zo'n soort opgave en het is dan te hopen dat het in zijn bovenkamertje geen grote rotzooi is, zodat hij de valse sporen kan onderscheiden van de juiste vingervijzingen. Het te hulp roepen van Holmes bij deze schaakproblemen is dan ook helemaal niet zo gek. Het levert een heel aardig, goed verzorgd boekje op. Jammer is alleen dat ik uit ervaring weet dat zelfs onder hartstochtelijke schakers nauwelijks interesse hiervoor is.

★

De moraal is dat de boeken en verhalen van Holmes natuurlijk verreweg te prefereren zijn boven alle randverschijnselen. De *Penguin Complete Sherlock Holmes* kost maar 29,80 en wie een beetje speurdersinstinct heeft vindt nog wel een boekhandel waar exemplaren van 24,50 te krijgen zijn.

Frits Hoorweg

Werk van Buitenlanders

Dames, opgelet

In de twintiger jaren, haar beginperiode, heeft Agatha Christie een aantal detectieverhalen geschreven waarin het speurdersduo Thomas Beresford en Prudence Cowley, oftewel *Tommy en Tuppence*, de hoofdrol spelen. Een tot voor kort minder bekend produkt van Christie omdat geen van de verhalen waarin zij hun speurwerk uitoefenen het tot grote roem heeft gebracht. De televisieserie *Partners in crime* heeft daar enigszins verandering in gebracht en Sijthoff sluit daar bij aan door de bundel *Deelgenoten in de misdaad*; een omnibus met avonturen van Tommy en Tuppence op de markt te brengen. (Sijthoff, 24,50) De bundel bevat één roman (De geheime tegenstander) en tien korte verhalen. Het zijn verhalen die net als haar andere werk geschreven zijn in een geanimeerde stijl, die van standaardmateriaal toch iets interessants weet te maken, maar echte uitschieters zitten er niet bij. (CL)

Het boekje *Wie vermoordde de familie Robins?* (Prisma, 7,90) is speciaal geconstrueerd voor degenen, die er aardigheid in hebben zelf de rol van speurder te spelen. In een bestek van acht hoofdstukken wordt het relaas gedaan van de uitroeiing van de complete familie. Per hoofdstuk valt er een familielid door moordenaars-hand. Aan de lezer wordt overgelaten uit te zoeken wie de moorden heeft gepleegd en waarom. Dat hoeft hij niet voor niets te doen, want onder de inzenders van een goede oplossing wordt een prijs van f 5000,— verloot en 99 verrassingsprijzen. (De oorspronkelijke Amerikaanse uitgave is meteen in de boekentoptien daar geschoten).

Voor in het boek staat een lijst van 36 personen afgedrukt, waaruit je je keus kan maken. Dat lijkt veel, maar per hoofdstuk valt er uiteraard iemand af die voor de daarop volgende moorden niet meer in aanmerking komt. Veel succes. (HKo)

Zoals ik al opmerkte in het profiel van P.D. James (T&D 83/4) is James tot nu toe schrijfster van acht klassieke detectieveromans en één meer psychologische thriller. James is iemand die haar werk als een serieuze bezigheid beschouwt. Dat blijkt wel uit de zorgvuldig opgebouwde intriges, haar karaktertekeningen en de uitvoerige plaats- en sfeerbeschrijvingen. Hoewel ze soms de neiging heeft om wat al te veel aandacht te besteden aan niet ter zake doende details, waardoor haar verhalen hier en daar wat langdradig zijn. De meeste en tevens ook de beste van haar boeken spelen zich af in medische instituten, waarvan James – door haar werker-
varing – geloofwaardige beschrijvingen kan geven. Dat doet ze ook in *Lijkwade voor een Nachtegaal* (Elsevier, 19,50) haar vierde boek dat ze in 1971 heeft

geschreven en dat nu opnieuw is uitgebracht. Het speelt zich af in het interne opleidingsziekenhuis voor verpleegsters: het Nachtegaalhuis, een alleenstaand gebouw dat een onderdeel is van een provinciaal ziekenhuis. Een uitstekende plaats om een detectieveroman te situeren: een beperkt aantal verdachten (patiënten, verpleegsters, artsen en huishoudelijk personeel), eenvoudige middelen voor het plegen van een moord binnen handbereik (vergiften) en omdat het internaat weinig gelegenheid biedt aan de inwoners voor een privé-leven, is het er een broedplaats voor irritaties en roddels en zijn er voldoende motieven voor moord aanwezig. (CL)

Pachter hebben 34 bekende auteurs zelf hun verhaal gekozen en ingeleid. Dat is een gevarieerd geheel van meer dan 500 pagina's geworden, waarin zowel de hard-boiled detective als het gesloten kamer-mysterie vertegenwoordigd zijn. Onder meer Asimov, Simenon, van de Wetering, Ellery Queen, McBain en Charteris behoren tot de bijeengebrachte meesters. (HKo)

Schizo's

De zomer van Katya van Trevaninan (is dat echt dezelfde van de Plec-killer?) is geen thriller of detective maar een psychologisch ingekleed liefdesdrama (Elsevier, 18,90). Het verhaal speelt zich af tijdens een zomer vlak voor WO I. Een jonge arts van Baskische afkomst komt in het Zuid-franse gehucht waar hij zijn praktijk heeft, in aanraking met een mysterieuze adellijke familie (vader, zoon en dochter). De arts wordt verliefd op de dochter en andersom, maar haar schizofrene relatie

Sterke verhalen

De ondertitel van *De hardste verhalen van Hammett* (Loeb, 29,50) luidt: *De beste van Hammett*, wat een beetje de indruk wekt alsof de uitgever van twee walletjes wil eten. Het resultaat lijkt er echter niet onder. Het gaat om acht uitgebreide, spannende verhalen vol actie met in de hoofdrol de *Continental Op*, de cynische, door de wol geverfde detective die in een groot deel van Hammetts werk de misdaad genadeloos te lijf gaat. Zelden gunt hij de lezer een blik in zijn innerlijk, maar zijn daden tonen meer dan zijn woorden aan dat hij het hart op de juiste plaats draagt. (HKo)

Meesters der Misdaad (Loeb, 29,50) is een verhalenbundel van een geheel andere orde. Op verzoek van samensteller Josh

Nieuwe crime-classics

Een klop op de deur. En daar staan de evangelisten: wij komen u contact, vriendschap, geluk brengen. 'Een meesterlijke psychologische thriller.' – *Times Literary Supplement*

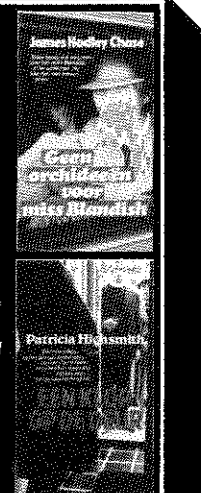
Patricia Highsmith **Een klop op de deur**
372 blz. f 34,50

Het keiharde verhaal over de kidnapping van een miljonairsdochter. 'Nooit is de vuile meedogenloosheid van de gangsterwereld radicaler verbeeld.' – *Liverpool Post*. 'Briljant geschreven.' – *George Orwell*

James Hadley Chase **Geen orchideeën voor miss Blandish**
216 blz. f 28,50

In iedere boekhandel te koop.

ARBEIDERSPERS SINGEL 262

met het verleden en haar broer staat een normale afwikkeling in de weg. De afloop is traumatisch en fataal. Trevanian is een uitstekend verteller, maar vertilt zich aan de 'psychologie'. Bovendien is het meisje als gespleten persoonlijkheid te ideaaltype om geloofwaardig te zijn. (GJT)

Die ongeloofwaardigheid geldt ook voor de gevaarlijke gek uit **Het helse donker** van David Wiltse (Veen, 24,50). Hier gaat het echter om een 'psycho-on-the-loose' uit de vrouwenwekkende ambiance van de Newyorkse metropool. Deze schizo, die wel drie of vier persoonlijkheden op zijn repertoire heeft, gaat vooral uit zijn bol wanneer hij te maken krijgt met zwangere vrouwen. Nu wil het feit dat de vrouw van een politieman in deze toestand is, hetgeen van haarzelf, haar echtgenoot en diens stuurse collega hoofdpersonen maakt.

Het probleem met dit soort – goed lopende – verhalen is, dat ze altijd leiden tot een geforceerde climax (als op blz 3 al iemand uit elkaar wordt gerukt, kan je het verhaal niet besluiten met de bekende voedzame maaltijd), die menige lezer net te veel van het goede zal zijn. (GJT)

Wanneer een Amerikaans auteur van horror-romans wil laten merken dat hij niet van de straat is, laat hij zijn geesteskinderen graag rondlopen in de wereld van de KUNST. Dat leidt tot vermakelijke situaties ('Bent u door Brueghel beïnvloed?') en is tevens een excuus om de personages gekker af te schilderen dan de doorsnee-burger.

In **De handen van Mark Draven** van John Farris (Sijthoff, 22,70) houdt een meisje met een rijk gevoelsleven zich onledig met het naar de lijstenmaker brengen van de door haar succesvolle vader geschilderde landschapjes. Het idee achter het verhaal is verder dat sommige mensen (vooral oosterlingen natuurlijk) zo sterk 'personen' kunnen verzinnen, dat ze vlees en bloed worden. Het meisje valt in deze categorie en op een avond rijdt ze met de Volvo een van haar eigen (blijkt later) verzinsels aan. Na een kort verblijf in het ziekenhuis wordt de totaal onbekende jongeman liefderijk in het gezin opgenomen. De moeilijkheden beginnen pas echt als hij niet meer weg wil. Ondanks de overbodige oosterse mystiek, de lezer ter instructie aangereikt, is er sprake van een sober, goed, opgebouwd griezelverhaal. (GJT)

Weeë Duivels

In de nog steeds als kool groeiende categorie van duivelse internationale complotten valt **Monimbo** van de Borchgrave & Moss (De Boekerij, 29,90). Dit maal zijn het de

Cubanen, die geruggesteund door de Russen de Amerikaanse samenleving proberen te ondermijnen. Hiertoe overspoelen ze het land met drugs, stimuleren rassennonlusten, bewapenen extreme groepen en plegen terroristische aanslagen. Miami is de plaats waar de chaos moet beginnen. Een journalist krijgt hiervan lucht en probeert zijn ontdekking aan de grote klok te hangen. Hij vindt echter pas gehoor als het geweld in volle hevigheid is losgebarsten. Gelukkig kan, mede dankzij de onderwereld, de *American way of life* nog worden gered.

Aan vakmanschap ontbreekt het de schrijvers niet, maar wel aan het vermogen om de cliché's waar dit genre van wemelt, te omzeilen. (HKo)

Moeilijke Jeugd

Het hoogste verraad van David Osborn (De Boekerij, 24,90) heeft een originele intrige. De vrouw van de Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Alexis (waar kennen we die naam van?) krijgt geleidelijk aan het vermoeden dat haar man een spion voor het Oostblok is. De FBI bemoeit zich er mee en probeert een kluwen van problemen te ontrafelen. Alexis raakt in complotten betrokken en dreigt te worden gehanteerd. Het uitermate interessante gegeven is spannend uitgewerkt, maar het boek loopt wat eigenaardig af. Opvallend is verder het gemak waarmee schrijvers iemand soms als agent voor de Russen geschikt maken. Zo wordt van een vrouwelijke Amerikaanse agent, die dubbelspionne bleek te zijn, simpelweg gezegd: 'Ze heeft het rot gehad toen ze kind was. Ze had kind noch kraai, ze was erg geremd.' Dit blijkt al voldoende te zijn om over te lopen. Een leuk vooruitzicht. (WV)

Met **Publiek Geheim**, 'een meedogenloze strijd om rijkdom en macht' heeft James Leasor een nogal triest stemmend document afgescheiden. (Hollandia, 24,50). De hoofdintrige betreft Max Krausky (later Cornell), een Tsjech, die in de oorlog via Russische kampen in Engeland terecht komt en na verplichte deelname aan de Geheime Dienst wordt genaturaliseerd. Zijn tegenspeler is een Russische agent die via de KGB naar het westen weet over te lopen. De intrige wordt echter overspoeld met lange beschrijvingen van moraallose en corrupte zaken die Krausky tot een rijk man maken. Het mismoedig makende verslag met soms nogal extreme uitingen (zoals een Geheime Dienst man die nooit geld heeft om meer dan een halve fles whisky te kopen, maar wel iemand in de adelstand kan doen verheffen) doet de vraag rijzen of er nog fatsoen bestaat. In het, vlot geschreven, boek komt in ieder geval niemand voor die onder zo'n noemer kan worden gebracht. (WV)

Hup Kameraad

Het Rode Plein is de tweede thriller van het weinig chauvinistische duo Topol en Neznansky (Veen, 26,50), waarin ze wederom Moedertje Rusland flink de oren wassen. Ook deze keer roept Brezhnev de hulp in van Sjamrajev, de officier-commissaris van het O.M., om een politiek uiterst gevoelige kwestie tot klaarheid te brengen. De vice-voorzitter van de KGB en tevens zwager van Brezhnev is dood aangetroffen. De KGB-lezing voor insiders is zelfmoord, de officiële Pravda-lezing is dat de man na een langdurige ziekte is ontslapen. Bij het napluizen van de omstandigheden die tot de dood van de vice-voorzitter hebben geleid, stuit Sjamrajev onder meer op Andropov. De huidige partijleider van de USSR is hier nog het kerngezonde hoofd van de KGB, waarvan niemand nog kan bevroeden dat hij later zo'n lelijke verkoudheid op zou lopen. Sjamrajev ontdekte dat de dode, evenals andere naaste familieleden van Brezhnev deel uitmaken van een wijdvertakte illegale organisatie die de Sovjet-Unie voor miljoenen weet te benadelen. Andropov wil deze kennis gebruiken om Brezhnev te wippen. *Het Rode Plein* is een spannend, afwisselend verhaal, waarin het reilen en zeilen van het Sovjetsocialisme zo te kakken wordt gezet dat in Rusland zelf iedere pagina garant zou staan voor een langdurig verblijf in een psychiatrische inrichting. (HKo)

Groenenland

Julian Rathbone heeft met **Argand en de Eurokillers** (v Gennep, 24,50) een interessant boek geschreven. Het is een politieke thriller in het imaginaire land Brabt, dat ergens tussen België en Nederland ligt. Een groot-industrieel wordt door milieu-activisten ontvoerd vlak voordat een nieuw project het laatste natuurgebied ter plekke zal verwoesten. Als hoofdpersoon fungeert Jan Argand, een eerlijke politie-commissaris die door collega's en chefs om de tuin wordt geleid. Tegelijkertijd komt Argand als uitermate bekrompen over. Het uiterst moderne gegeven van het boek, nl. de strijd van de grootindustrie begeleid door een deels corrupte overheid met steeds fanatieker wordende 'groenen', is bijzonder spannend en origineel beschreven. Het is een boek dat zonder meer kan worden aanbevolen. (WV)

Seriewerk

Dans met de duivel van Jack Higgins (H&W, 24,50) draait om een krachtmeting tussen twee perfecte menselijke

moordmachines, de een sympathiek, de ander door en door verrot. De een is een Vietnam-veteraan die zich uit idealisme inzet voor de IRA, de andere is een levensgevaarlijke internationale terrorist wiens verhevenste gevoelens zijn gereserveerd voor zijn bankrekening. Het verhaal beschrijft de jacht van de een op de ander en dat leest erg makkelijk weg. Erg interessant wordt het niet, daarvoor lijdt het verhaal teveel aan wat bij televisieprogramma's Vertrouwen heet. (HKo).

De **Amazones** is een late Nederlandse publicatie van een van de Boisie Oakes-boeken van John Gardner uit '66 (H&W, 24,50). Het heet een thriller, maar de boeken zijn bedoeld om tegelijk spanning én vrolijkheid te brengen. In dit werkje wordt Brits geheim agent Oakes naar Zwitserland gestuurd om iemand op te ruimen. Daarbij komt hij in aanraking met een meisjeskostschool die opleidt voor zijn Dienst. Het geheel is een uitermate – hier en daar wel geestig en daardoor ontspannend – onwaarschijnlijk verhaal. Het is vlot geschreven en prettig leesbaar, maar zal bij de kenners een onbevredigend gevoel achterlaten. (WV)

Helen MacInnes is een solide serieschrijfster van internationale spionageboeken. Dat blijkt ook weer uit de Nederlandse herdruk van Agent in place uit '76 als **Confrontatie op Cap Martin** (eerder gepubliceerd als Het verdwenen memorandum) (Sijthoff, 19,90). De Russen hebben een naïeve Amerikaanse intellectueel voor hun karretje gespannen en daarmee slaan ze bijna twee vliegen in een klap. Met een kunstgreep verplaatst de schrijfster het geheel van het saaie New Jersey naar de zonnige Côte d'Azur. De mannenwereld van de spionage wordt verder opgesierd met een vleugje romantiek. (TC)

Oplichting

In T&D 83/1 werd *The bust-out king* van Avery Gorman enthousiast door mij besproken. Het is nu als **Gevallen held** in het Nederlands verschenen (Elsevier, 18,90) en nog steeds leuk.

Wanneer Joseph Farroni's oom Rocco overlijdt, hoopt hij op een flinke erfenis. Helaas gaan de grote geldbedragen naar derden en blijft hij zitten met een koffer vol aantekeningen met behulp waarvan hij volgens de laatste wilsbeschikking de memoires van oom moet schrijven. Schoorvoetend begint hij er aan, maar gaandeweg raakt hij steeds meer geboeid. Rocco blijkt een meesteroplichter te zijn geweest, die posthuum Josephs saaie lerarenbestaan blijvend veranderd. Een lezenswaardig, geestig boek. (HKo)

Willy Corsari: deductie, intuïtie en iets van jezelf

Willy Corsari

Verhulde Identiteit

'Recept: men schrijft plus minus 150 bladzijden over allen, die de moord niet hebben gepleegd en dan twee bladzijden over de schuldige. Dat is het ideale systeem. En je ondervindt meer hartelijkheid en dankbaarheid van mensen, die je een paar uur in de trein, 's zondags, op een vervelende regendag of zo, spannend hebt beziggehouden met wat handigheid, dan van hen, wie je iets werkelijk goeds hebt willen geven, iets van jezelf...

Deze enigszins cynische uitspraak van journaliste (en schrijfster van misdaad-verhalen) Jutta, hoofdpersoon van Willy Corsari's eerste detective *De onbekende medespeler* (1931) illustreert min of meer hoe Corsari het genre zag.

De oudste productieve schrijfster op misdaadgebied van ons land staat nog steeds achter deze uitspraak. Een misdaadroman is voor haar een puzzel, die de auteur behoedzaam opbouwt, vervolgens door elkaar husselt om het aan de lezer te laten een poging te wagen hem weer in elkaar te zetten. Het in de roman gegeven verhaal dient daarbij als handleiding. Er wordt een moord gepleegd – of meerdere –, er zijn een aantal (vaak voor de hand liggende) verdachten en uiteindelijk een dader, die onmaskerd wordt door een beroeps- of amateurspeurder. Deze benadering was erg en vogue in de tijd dat Corsari begon met schrijven en is sindsdien hét recept gebleven voor de scheppers van puzzel-detectives. In de begintijd van Corsari was dit min of meer het allesbepalende genre in de misdaadlectuur en zeker wat de

Nederlandse productie betrof. Dat zou tot ver in de jaren zestig zo blijven totdat de invloed van de harde thriller en de spionageroman ook bij ons gingen doorwerken. Corsari is echter haar eigen opvattingen trouw gebleven, zonder dat zij echt als een genreschrijfster kan worden betiteld. Het schrijven van detectives was voor Willy Corsari niet alleen maar puzzels maken en ontspanning tussen haar andere literaire activiteiten door. Zoals ze in haar romans en kinderboeken 'iets van haarzelf' probeert weg te geven, zo poogt ze in haar thrillers toch personages neer te zetten die 'naar het leven' zijn geschetst. En dat vormt een van de duidelijk aantrekkelijke kanten van haar werk.

Willy Corsari (pseudoniem van W.A. Douwes-Schmidt) werd geboren in 1897 in de buurt van Brussel. Zij bezocht de Amsterdamse toneelschool en studeerde zang, onder meer in Berlijn. Vooral in de jaren twintig was zij actief in het Nederlandse cabaret met mensen als Pisuise en Davids. In Berlijn, waar ze, zoals zij zelf zegt in de filmwereld zo'n beetje meescharrelde, schreef zij haar eerste eigen misdaadroman. In dit boek is al een kiem te vinden van elementen die in haar latere werk als auteur van detectives terugkeren. De deductieve aanpak bij het ontrafelen

van het raadsel, de reconstructie en het verschijnsel 'verkleedpartij' (danwel: de situering van een verhaal in toneel- of filmwereld) zijn daar de beste voorbeelden van. *De onbekende medespeler* valt echter vooral op door de journalistieke manier van beschrijven, waardoor er een boeiend tijdsbeeld ontstaat van de periode en het Berlijn van 'Die Goldenen Zwanziger'. Dit tijdsbeeldaspect komt in de andere Corsari-detectives veel minder naar voren, behalve in haar laatste. De constructie van *De onbekende medespeler* is opvallend. Het eerste deel is opgezet met steeds verder teruggrijpende flashbacks. Het boek draagt als ondertitel 'Het mysterie van het filmatelier', wellicht is deze omgeving, niet onbekend voor Corsari, mede bepalend voor deze vorm. Al eerder, in 1927, had Willy Corsari met H.W. Cédée (een pseudoniem van haar echtgenoot) samen *De misdaad zonder fouten* geschreven. Deze politieroman speelt in het vooroorlogs Amsterdam, voor de hendaagse lezer bijna een andere wereld, nostalgisch ver weg. Bij de oplossing van de moord, die een misdaad zonder fouten lijkt, is ook een journalist betrokken. En ook in deze roman zijn elementen waar te nemen, die later in Willy Corsari's misdaad-oeuvre terugkomen. Een belangrijk gegeven ontbreekt nog, nl. inspecteur Lund en zijn charmanente, meedenkende 'vrouwje' Puck. Lund komt voor het eerst ten tonele in *Het mysterie van de Mondscheinsonate*, dat in 1934 verscheen.

De aanleiding voor Corsari om met het schrijven van detectives te beginnen is niet helemaal duidelijk. Het ligt het meest voor de hand dat zij haar artistieke en creatieve mogelijkheden op diverse gebieden aan het uitproberen was. Daarbij verkeerde ze in een kunstenaarsmilieu en de mogelijkheid is ook aanwezig dat zij al badinerend op het idee is gebracht haar krachten op dit genre te proberen. De oorsprong van de inspecteur Lundboeken, waarmee ze hoog scoorde bij haar publiek, is wel bekend.

Willy Corsari werd aangezet tot het schrijven van deze boeken door haar uitgever, Mr. R.I. Leopold. Hij had voor zijn weekblad, *De Haagse Post*, een prijsvraag uitgeschreven voor een misdaadverhaal. Twee weken vóór de sluitingsdatum spoorde de uitgever zijn schrijfster aan mee te dingen. De vijftienduizend gulden beloning, zeker in dié tijd een hele som, lokten haar wel en zo componeerde zij haar mysterie. Het werd bekroond en verscheen als feuilleton in *De Haagse Post*. Leopold had al van tevoren beloofd het boek, ongeacht de uitslag van de wedstrijd uit te geven (Die belofte bleek dus niet nodig). Tevens was het een van de eerste romans in Nederland in dit genre, die verfilmd werd.

In de jaren dertig ligt het zwaartepunt van het detective-oeuvre van Willy Corsari. Praktisch al haar boeken schreef zij op een manier waarbij de verteller alwetend is en

op de hoogte van alle zieleroverselen van de spelers in het drama. Op deze manier krijgt de lezer informatie over het gebeuren rond de misdaad, meestal een moord, gevolgd door één of meer verdere moorden. Mede omdat de lezer de speurder, inspecteur Lund, aan de hand van de verteller in zijn handelen en in zijn gedachtengang volgt, geeft de auteur brokje voor brokje prijs van de oplossing van de puzzel. Lund is – met name aan het begin van de reeks – een jonge, enthousiaste politie-inspecteur, die met hart en ziel opgaat in zijn werk. Meestal wordt hij daarbij een handje geholpen door zijn echtgenote Puck, met wie hij zijn wederen onder het genot van een glaasje, aan de maaltijd of in bed doorspreekt. Vaak brengt zij hem, door haar inzicht of door haar intuïtie, op nieuwe ideeën. Wellicht kunnen we haar zien als een personificatie van de schrijfster zelf.

Intuïtie is erg belangrijk voor Lund bij zijn aanpak. In wezen staat die benadering haaks op het deductieve dat meestal een sterk accent in dit soort boeken heeft. Het lijkt de eigen bijdrage van Corsari aan het genre dat ze intuïtie een ruime plaats heeft gegund, zonder het puzzelelement te verwaarlozen. Die intuïtie brengt Lund nogal eens in conflict met zijn (in de loop van de reeks wisselende) commissaris. Meestal houdt deze meer van onderzoeksmethoden waarbij concrete bewijzen en feiten de doorslag geven. De basis van deze bescheiden generatiekloof ligt in Lunds verstandhouding met zijn eerste superieur, commissaris De Zeeuw, een oude, ziekelijke politiebambenaar die de jonge inspecteur alle ruimte laat voor zijn eigengereide benadering van de zaak.

Het merendeel van de zeven Lundromans speelt zich niet af in een grote of middelgrote stad maar er buiten. De setting doet vaak denken aan het Gooi, de omgeving waar Willy Corsari's ouders een tijd lang woonden. Een expres stopte (1938) vormt met *Spelen met de dood* (1983) min of meer een uitzondering. Beide boeken spelen zich af in een middelgrote gemeente. Bij het laatste boek is men geneigd te veronderstellen dat het in Amstelveen gesitueerd is, de huidige woonplaats van de schrijfster. Zij stelt echter met klem bewust te kiezen voor een fictieve omgeving, om haar detectives te laten spelen. Het Amsterdamse *De misdaad zonder fouten* en het in Den Haag spelende *Binnen drie dagen* (1935; ook geen Lund-roman) weerspreken dit echter.

De misdaad wordt in de romans waarin Lund als speurder optreedt altijd in een buitenhuis of een ander villa-achtig gebouw gepleegd (in *Oude mensen hebben geheimen*, 1968, in een rusthuis voor bejaarden). De betrokkenen zijn meestal personen uit goeie kringen, een gegeven overigens dat voor alle Corsari-thrillers geldt. Op dit laatste punt vooral is er een duidelijke overeenkomst tussen Willy Corsari en Agatha Christie.

De schrijfster heeft inderdaad een grote bewondering en waardering voor haar beroemde Engelse collega. Maar, zoals gezegd, lijkt zij in het algemeen gesproken veel van de Engelse school te hebben opgestoken. De verrassende oplossing aan het slot, de openbaring van motieven die vaak in het verleden liggen en de poging van de dader om door vervolgmorden de sporen van het eerste misdrijf uit te wissen komen allemaal in haar boeken terug. Karakteristiek voor het werk van Willy Corsari zelf is het feit dat het speurwerk in al haar detectives bemoeilijkt wordt door een 'spel' met de identiteit van de betrokkenen. Waarschijnlijk voert het te ver om e.e.a. terug te voeren naar de theater-achtergrond van de auteur, maar niettemin is het uiterst opvallend dat in al haar romans er een situatie voorkomt die te maken heeft met een verkleedpartij of iets dat daaraan verwant is. Zoals gezegd, speelt haar eerste roman in de filmwereld. *Binnen drie dagen* is gesitueerd in toneelkringen en *Spelen met de dood* brengt de lezer achter de schermen van het televisie-werk. Maar daarnaast komt in alle andere romans een situatie voor waarin een van de medespelers in het misdaad-gebeuren zich verkleedt en daardoor verwarring sticht, of het gegeven dat er met de identiteit van de dader, danwel het slachtoffer wordt gesold. Uiteraard geven dit soort maskerades verrassende wendingen aan het onderzoek. Niet altijd wordt de dader gestraft of komt de waarheid geheel en al bij vrouw justitia terecht. De speurders van Willy Corsari zijn personen die uit piëteit of menselijkheid soms er voor kiezen de waarheid niet helemaal te openbaren en een dader ook soms niet te (laten) straffen – of dat aan hem zelf overlaten. Een goed voorbeeld hiervan is 'Sporen in de sneeuw' in *De weddenschap van inspecteur Lund* (1941). In dit verhaal wijst een oude dame zichzelf onbewust vertellend als dader van een moord aan. Wanneer zij schrikt van haar eigen vertelling, laat Lund haar alleen met haar geweten, zonder te handelen.

De weddenschap van inspecteur Lund (1941) neemt een aparte plaats in binnen het werk van Willy Corsari. Het is geen roman maar een raamvertelling. De 'ik', een schrijfster van misdaadromans (wellicht de auteur zelf) beschrijft een besloten kring van vrienden en kennissen, waarvan Lund deel uit maakt, samen met Puck. In het kader van een weddenschap wordt de inspecteur ertoe gebracht een aantal avonturen uit zijn loopbaan te vertellen. Uiteindelijk blijkt er binnen de groep van deelnemers aan de bijeenkomsten ook een misdaad te zijn begaan.

Na de jaren dertig kwam Willy Corsari er niet meer zo vaak aan toe zich aan het schrijven van een misdaadroman te zetten. De oorlog speelde daarbij uiteraard een grote rol, maar detectives zijn altijd

maar een onderdeel van haar schrijfsarbeid geweest. Het publiek vergat haar echter niet en in 1955 verraste zij met een nieuwe inspecteur Lund-aflevering *Moorden en marionetten*. De lokroep bleef klinken en dat leidde ruim tien jaar later in 1968 tot *Oude mensen hebben geheimen*, een helaas minder geslaagde poging om Lund verder te laten speuren. Gezien de leeftijd van Corsari op dat moment leek het boek haar zwanenzang te worden, maar tot verbazing van iedereen kwam zij in 1983 opnieuw terug. De heruitgave van oud werk bij een nieuwe uitgever leidde tot de aandrang nog een nieuw boek te laten verschijnen. In *Spelen met de dood* (1983) laat zij zien nog steeds een uitstekende bedenker van ingewikkelde misdaadpuzzels te zijn. Bovendien toont zij aan dat in dit genre ook een auteur die elders, als literator, vertaalster en meisjesboekenschrijfster ruimschoots zijn sporen verdiend heeft, kan uitblinken. Vooral de manier waarop het jongetje, waar in feite alles om draait, wordt geschreven, getuigt van veel inlevingsvermogen. Ouderdom vormt daarvoor blijkbaar geen belemmering en met de keuze voor een kind als belangrijk personage heeft Willy Corsari misschien onbewust willen aangeven dat het Nederlandse misdaadboek, ook door haar bijdrage, in een stevige groeiperiode zit.

Peter Winkels

Bij het schrijven van het profiel heeft Peter Winkels gebruik gemaakt van informatie die hij tijdens een gesprek met mevrouw Corsari verkreeg. Hij wil haar graag daarvoor bedanken. De inspecteur Lund-boeken van Willy Corsari zijn onlangs heruitgebracht. De andere detectives moet men in de tweedehandszaken zoeken.

- '34 *Het mysterie van de Mondscheinsonate*. Veen, 15,40.
- '38 *Een expres stopte*. Veen, 15,40.
- '39 *Doden dansen niet*. Veen, 15,40.
- '41 *De weddenschap van inspecteur Lund*. Veen, 15,40.
- '55 *Moord en marionetten*. Veen, 15,40.
- '68 *Oude mensen hebben geheimen*. Veen, 15,40.
- '83 *Spelen met de dood*. Veen, 15,40.

Zwijnaardse stwg 6

9000 Gent

BOEKHANDEL WALRY

U KUNT ER WAT VRAGEN

Thrillers en Detectives bij voorbeeld

• tel: 091-229167

Made in USA & UK

Pikbroeken

De *Perennial-reeks* (NL, 12,75) lijkt borg te staan voor goede kwaliteit. Vaak worden wat oudere thrillers en detectives heruitgegeven van schrijvers die niet het echte grote succes hebben kunnen behalen. Charles Williams is een van de laatste herontdekkingen en er zijn nu twee boeken van hem verschenen die de reputatie van de reeks bevestigen en één dat tegenvalt. *The sailcloth shroud* uit '59 en *Dead calm* uit '63 spelen voor een belangrijk deel op zee. De idee dringt zich op dat de schrijver zich daar goed thuisvoelt. In beide boeken bestuurt de hoofdpersoon, met slechts weinig hulp, een zeiljacht. Er hoeft natuurlijk maar weinig te gebeuren om daarvan een spannend avontuur te maken. *The sailcloth shroud* gaat over de nasleep van het overlijden van een bemanningslid. De schipper is gedwongen hem ver van alle havens een zeemansgraf te geven. Later blijkt niet iedereen te geloven dat de 'vermiste' persoon inderdaad dood is. De schipper besluit zelf op onderzoek uit te gaan en het boek wisselt beelden van zijn speurtocht af met flashbacks van wat zich aan boord heeft afgespeeld. Het boek heeft iets van een hard-boiled detective, maar is toch vooral origineel. *Dead calm* is meer een psychologische thriller. Een

echtpaar maakt hun huwelijksreis op een zeiljacht en komt midden op zee een zinkend zeiljacht tegen. Ze pikken een verwarde jongeman op uit een rubberbootje en als hij op kooi ligt, gaat de man nog even het zinkende schip inspecteren. De ontdekking die hij daar doet, brengt de nodige ellende met zich mee. In *The wrong Venus* uit '66 is de zeebonk aan wal gegaan en daar voelt hij zich niet thuis. En onwaarschijnlijke intrige met een vermiste sexboekenschrijfster als middelpunt bederft het leesplezier. Het is de vraag wat Williams (overleden in '75) heeft bewogen van de goede koers af te wijken. (FH)

Zwart Geld

Op het adres 19 Purchase Street ligt het door de georganiseerde misdaad in de V.S. vergaarde geld opgeslagen. Gemiddeld gaat het om een slordig miljard in het gelijknamige boek *19 Purchase Street* van Gerald Browne (Berkley, VD, 16,65). Goedbetaalde koeriers brengen een groot deel van dit geld over naar Zwitserse banken. Een van hen, Norma Gainer, heeft zich niet kunnen bedwingen af en toe wat in eigen zak te steken. Het syndicaat komt erachter en laat haar op beestachtige wijze vermoorden. Haar broer, met wie zij een bijzondere band had, wordt hierom nogal driftig en rust niet voordat hij met

de huurmoordenaars heeft afgerekend, maar zijn wraaklust is hiermee nog niet bevredigd. De opdrachtgevers moeten ook boeten. Een geschikte straf lijkt hem het miljard te stelen. Het boek is leuker dan het bovenstaande doet vermoeden, omdat de schrijver de talrijke ongeloofwaardigheden toch boeiend weet op te disselen.

Oude Koek

Warrant for X, *The Polferry riddle* en *The list of Adrian Messenger* (Vintage, VD, 16,65) zijn drie degelijke eerbiedwaardige puzzeldetectives van Philip MacDonald, van oud tot stokoud (één uit '59 en twee uit '31). Iets onaardigs valt er over deze verhalen eigenlijk niet te zeggen, behalve dan – als voor de hand liggende conclusie – dat de context nogal gedateerd is. Misdaden die werkelijk de moeite waard zijn, worden beraamd en gepleegd door leden van de hogere sociale klassen. Marginaal geklungel van armoedige exemplaren van de lagere strata dient slechts om de lezer op een dwaalspoor te brengen. In de loop van het verhaal wordt echter het kaf van het koren gescheiden. Tegenover de recht-toe-recht-aan organisatie en technische perfectie van Scotland Yard plaatst MacDonald het intuïtieve genie van kolonel Anthony Gethryn. Zijn persoonlijke filosofie is dat de politie zich zou moeten bezighouden met het dempen van de put, voordat het kalf is verdronken. Scotland Yard roept met tegenzin zijn hulp in als men met de handen in het haar zit. Gethryn heeft het voordeel dat hij met veel tact en met zijn eigen, getrainde helpers snellere wegen kan bewandelen dan het bureaucratische politiebapparaat. In *Warrant for X* is een toevallig afgeluisterd gesprek tussen twee dames voor Gethryn voldoende aanleiding om al zijn energie in een speuractie met onzekere afloop te steken. Hij komt een baby-sit en huishoudsterscentrale op het spoor met kidnappannen. Net op tijd theoretiseert Gethryn zich naar de identiteit van het beoogde slachtoffer en die van de dader. Het raadsel van *The Polferry riddle* zit hem in de moord die niemand gepleegd kan hebben. Helaas (voor de lezer) wordt er zo vaak geroepen dat het een raadsel is, dat de oplossing eerder onbenullig is dan verrassend.

The list of Adrian Messenger is het jonkie van deze drie heruitgaven, al is dat aan het verhaal niet te merken. Het gaat over dezelfde politiemensen, dezelfde helpers en Gethryn rijdt nog steeds in dezelfde auto. Alleen verplaatsen de gefortuneerden zich nu door de lucht in plaats van per oceaanstomer. Een geniale moordenaar is al jarenlang bezig een reeks personen één voor één uit te moorden. Wanneer Gethryn eindelijk zijn identiteit heeft vastgesteld, zit de politie met het probleem dat er geen spoorje bewijs is. Er zit niets anders op dan de man op heterdaad te betrappen met alle risico's vandien. (GJT)

Bij de boekhandel

Crimineel avontuur in... Prisma Misdaad Stuk voor stuk moorddadig Vaste prijs: f9,90

Spannende Boodschap

Robert Duncan is een kundig auteur van geslaagde internationale thrillers. *The Queen's messenger* (Sphere, VD, 13,50) is voor een belangrijk deel in Thailand gesitueerd. Een diplomatieke koerier wordt door middel van kidnapping gedwongen een missive af te geven. Afzender is een geheimzinnige Amerikaanse Vietnamveteraan die nog steeds door de jungle doolt. Duncan weet ongeloofwaardigheden en authenticiteit kunstig te verweven, zodat er een zeer aantrekkelijk patroon ontstaat. Het exotische karakter van Thailand dat Duncan vermoedelijk op een vakantie trip heeft ervaren, wordt professioneel voor het boek gebruikt. Alles bij elkaar is het een ouderwets spannend boek geworden. (TC)

Energiek

Uitgangspunt van *Snap shot* van A.J. Quinnell (Futura, VD, 13,60) is het geruchtmakende bombardement van de Iraakse kernreactor in 1981. Over de voor geschiedenis hiervan heeft de schrijver zijn fantasie de vrije loop gelaten. Dave Munger, 's werelds beste oorlogsfotograaf, klappt geestelijk in elkaar na een gruwelijke ervaring in Vietnam. Hij hangt zijn fototoestel aan de wilgen en gaat een kluisenaarsbestaan leiden in een uithoek van Cyprus. Jaren later wordt hij ontdekt door een excentrieke miljonair die een belangrijke rol speelt in de Israëlsche Geheime Dienst. Met een harde aanpak slaagt hij erin de psychologische crisis van Munger te doorbreken en hem als spion in te schakelen bij de voorbereiding van het bombardement. Als dekmantel neemt Munger zijn oude beroep weer op. Het verhaal is rijk aan geweld en wrede heden en biedt naast sadistische sex ook een liefdesgeschiedenis, flink wat dieptepsychologie van de koude grond en met elkaar overhoop liggende spionagediensten. Quinnell heeft het vak goed in de vingers en al bespeelt hij de sentimenten hier en daar wat al te wellustig, hij houdt de verveling buiten de deur. (HKO)

Als nu een stel misdadigers een grote hoeveelheid plutonium steelt en er op de een of andere manier in slaagt een kernbom te fabriceren. En als ze dreigen de bom in een dichtbevolkt gebied te laten ontploffen als hun eisen niet worden ingewilligd. Zoals Michael Bagley (familie?) in zijn voorwoord verklaart, heeft de angst voor een dergelijke situatie die volgens hem zeker niet ondenkbaar is, hem bewogen *The plutonium factor* (Penguin, NL, 13,60) te schrijven. Een ex-leger kapitein met een torenhoog I.Q. en een navenant organisatievermogen ziet kans om samen met een zorgvuldig geselecteerd groepje andere ex-militairen

en een mismaakte kerngeleerde deze nachtmerrie werkelijkheid te laten worden. Het is te hopen dat Bagley niet van plan is zijn eventuele andere angsten ook in boekvorm te uiten. (HKO)

Steal the sun van A. Maxwell (TOR, VD, 14,75) handelt over de produktie van de Amerikaanse atoombom en de planning van de atoomaanval op Hiroshima. Het speelt zich af in 1945 in het grensgebied van Mexico en de Verenigde Staten. De neutraliteit van Mexico leidde ertoe dat het een smeltkroes van internationale spionnen vormde. Hoofdpersoon Finn is een Amerikaanse agent die onder meer een rol heeft bij het vervoer van de bom naar de proefvuurplaats en moet zorgen dat een beruchte Japanse spion de proef bij zal wonen om Japan van de Amerikaanse dreiging op de hoogte te stellen, wat Japan dan weer tot overgave zou moeten brengen. Nadat de proef heeft plaats gevonden wordt het beschikbare verrijkte Uranium-235 voor verschillende mogendheden begerenswaardig en derhalve gestolen. De rest van het boek handelt over de jacht op het gestolen Uranium. De afloop is ons bekend.

De verhouding tussen de spionnen en de staten waarvoor zij werken wordt in dit boek wel wat erg gesimplificeerd. Het wordt nogal nadrukkelijk voorgesteld alsof de competitie tussen enkele spionnen de machtsverhoudingen in de wereld bepaalt en, nogal dramatisch, alsof de levens van miljoenen mensen in hun handen zijn. Hoewel de intrige overigens niet erg verrassend is, is het geheel toch met voldoende interessante gebeurtenissen opgesierd om te blijven boeien. (DB)

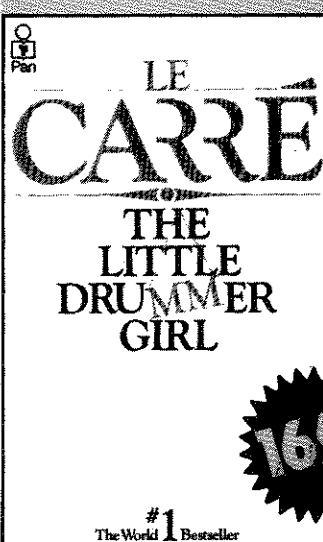
De Muur

De vaste lezersgroep van Len Deighton zal vast ontdekken hebben dat zijn nieuwe boek *Berlin Game* als gebonden uitgave te koop is (Hutchinson, 48,95). Zoals de titel al doet vermoeden gaat het om een spionageroman met acties aan weerszijden van de Muur. Deighton heeft op zijn moeiteloze manier er een mooi geheel van gemaakt, vol nostalgie, slinksigheden en vakmanschap. De Russen weten de hoofdpersoon hard te raken, maar de echte vakman heeft altijd een antwoord achter de hand. (TC)

In het Engelse crime writers-wereldje is Michael Gilbert geen onbekende. Zijn eerste boek *Close Quarters* werd in 1947 uitgegeven en daarna heeft hij een aantal romans, korte verhalen, toneelstukken en radio- en televisiescripts geschreven. Daarnaast is hij medeoprichter van de Crime Writers' Association en het Engelse 'Crime in Good Company' dat een aantal essays bevat is in 1959 onder zijn redactie verschenen.

Mr. Calder and Mr. Behrens (Penguin,

New
in paperback
At all bookstores

A novel of chilling perception and prophetic insight, arousing controversy and confrontation on its first publication.
"Terrifying and illuminating... fiction on the grand scale"
The Washington Post

"Death after long illness" said the Pravda... although Andropov told Brezhnev it was suicide. Just suppose it was murder...
"Meaty entertainment"
Sunday Times

van der mar
Importer / Distributor Amsterdam

NL, 12,30) bevat twaalf korte verhalen die eerder in Ellery Queen's Mystery Magazine zijn gepubliceerd. Het zijn komische spionageverhalen met Mr. Calder en Mr. Behrens, beiden werkzaam bij het ministerie van defensie en hun hond Ras-selas. De humor is subtiel, de karaktertekening realistisch en de plots origineel, waardoor het knappe en leesbare verhalen zijn. (CL)

Hammett's game

Schrijver/detective Dashiell Hammett volgt het spoor terug. Joe Gores' Hammett, een thriller in grote stijl en de basis voor de schitterende gelijknamige Wenders/Coppola-film.

'Gores heeft een fantastisch beeld van San Francisco 1928 gecreëerd, met al haar schoonheid, haar rottigheid en haar corrupte politie en politici.

Een boek dat niemand mag missen'.

(The New York Times)

Joe Gores
HAMMETT

Paperback f 24,75

Verkrijgbaar in de boekhandel

VEEN, UITGEVERS UTRECHT

Kroonpretendent

Daar hebben we er weer een: 'Of all the many pretenders to Raymond Chandler's mantle, Arthur Lyons may well be the best,' staat op het omslag van drie recentelijk in paperback heruitgegeven thrillers rond de Californische private eye Jacob Asch. Bij nadere beschouwing blijkt deze plug afkomstig uit de San Diego Union (niet bepaald Amerika's leidende kwaliteitskrant), dus enige scepsis is op zijn plaats. Arthur Lyons debuteerde in 1974 en is nu al aan zijn zevende thriller toe. Zijn eersteling *The Dead Are Discreet* en *Dead Ringer* uit 1977 (Owl, VD, 16,65) maken zijn positie als troonpretendent na de dood van Ross Macdonald niet echt sterk. De intriges zijn nodeloos ingewikkeld, de verteltrant is niet erg briljant, en in het eerste boek geeft de auteur blijk van een onaangename agressiviteit tegen homoseksuelen. Gaandeweg heeft Lyons het métier kennelijk beter leren beheersen, want *Hard Trade* uit 1981 (Owl, VD, 16,65) is een zeer verdienstelijke thriller. Jacob Asch krijgt deze keer te maken met politiek-corrupte manipulaties rond onroerend goed en projectontwikkeling, met als centrale figuur een Californische gouverneur voor wie ongetwijfeld de voormalige politieke goeroe *Jerry Brown* model heeft gestaan. Ook nu speelt homoseksualiteit weer een markante rol (wat heeft Lyons daar toch mee?), maar deze keer is het een functioneel onderdeel van de intrige. Het verhaal wordt met spanning, *sophisticated* humor en scherp politiek inzicht verteld. Als opvolger van Hammett, Chandler en Macdonald gooit Arthur Lyons nog altijd minder hoge ogen dan Robert B. Parker en Stephen Greenleaf, maar hij hoort inmiddels wel tot de betere vaklieden binnen het private eye-genre. (BV)

Trotsky Rotski

De belangrijkste kandidaat voor het Amerikaanse presidentschap is een KGB-agent, die bij tijd en wijle ook nog eens rondloopt in de overtuiging dat hij niemand anders dan *Leon Trotsky* is. Dat lijkt een veelbelovend uitgangspunt voor een geestige politieke thriller die Vrij Nederlands *Igor Cornelissen* tot een ra-

zende sprint naar de boekhandel zou bewegen. Jammer genoeg is *Trotsky's Run* (Tor Books, VD, 14,75) in werkelijkheid een stukje maakwerk van een niveau dat nauwelijks uitstijgt boven het Nick Carter-genre. De schrijver Richard Hoyt mist elk inzicht in de fijnere nuances van het marxistisch sektarisme, en vlucht waarschijnlijk daarom in de meest belachelijke actiescènes. Je moet er niet aan denken wat iemand als Robert Littell (van *The Defection of A.J. Lewinter*) van zo'n gegeven had kunnen maken. (BV)

Intellectueel

Castang, commissaris van politie in een Frans provincieplaatsje, raakt bij politieke machinaties betrokken, wanneer de maitresse van een zeer populaire en aarts-conservatieve politicus verdwijnt en later vermoord blijkt te zijn. In *Wolfnight* van Nicolas Freeling (Penguin, NL, 12,25) wordt het actuele probleem van de haat tegenover buitenlanders in thrillervorm gegoten. Castang die zelf met een Tsjechische is getrouwd, wordt er bijna het slachtoffer van.

Freeling is een detectiveschrijver met kapesones. Hij wil niet alleen een spannend boek schrijven (wat hem niet eens lukt), maar dit ook op een kunstige manier doen. De belangrijkste truc die hij hiervoor aanwendt is, behalve het nodeloos ingewikkeld formuleren van eenvoudige zaken, het weglaten van werkwoorden ten gunste van Het Bijwoord. Je leest dus voortdurend zinnen als: 'I don't care about that,' impatiently. Of: 'You needn't run away,' lazily. Dit gaat al na een paar bladzijden op je zenuwen werken. Voeg hierbij de demonstratief erudiete uitstapjes van Freeling op het gebied van Renaissance-cultuur of architectuur en je krijgt een onverteerbaar boek dat van pretenties aan elkaar hangt. (BR)

In de dertiger jaren geeft gravin Snailwood, een bekende societyfiguur, regelmatig grote weekendfeesten die door vele maatschappelijk belangrijke personen worden opgeluisterd. Tijdens een van de feesten in *the last houseparty* van Peter Dickinson (Pantheon, VD, 12,75) vindt een verachtelijk misdrijf plaats, dat nimmer is opgelost. Veertig jaar later keert een van de voormalige gasten, wiens leven door het misdrijf is getekend, terug naar het kasteel.

Dickinson kan buitengewoon goed schrijven, blinkt uit in de psychologische typing van zijn personages en uit de dialogen blijkt dat hij intellectueel niet stil heeft gezeten. Het verhaal komt echter wel zeer traag op gang en de ontknoping is niet echt bevredigend. (HKO)

Een nieuw begin

KORT VERHAAL DOOR HANS KNEGTMANS

'U vergist zich,' zei ik. 'Mijn naam is Fred B. en niet Joseph K. Verder ben ik geen landmeter, maar redacteur bij uitgeverij Versteegh. Ik neem het u niet kwalijk. Vergissen is menselijk.' De man aan de andere kant van het bureau maakte een korte aantekening in een blocnote. Hij zuchtte en bezag me met wantrouwen. 'Wie is Jopseph K.?' vroeg hij.

'Wás,' zei ik. 'Niet is. Het is slecht met de man afgelopen. Hij werd opgepikt zonder dat hij wist wat hij misdaan had. Die Kafka, die kon er wat van. U zou wat meer moeten lezen in uw vrije tijd, in plaats van altijd maar voor die TV te hangen.'

De man achter het bureau zuchtte nog een keer. Hij had een bruinegeel tweedjasje aan met een vaag ruitjesdessin, een niet bijpassend lichtblauw overhemd, en een nog veel minder bijpassende blauw-wit-zwart gestreepte stropdas. Zijn rossige, dunne haar liet delen van zijn schedel onbedekt. Ter compensatie had hij zware, borstelige wenkbrauwen. Hij leek me een aimabel mens. Ik had me in de drie weken die ik inmiddels vast zat, regelmatig afgevraagd, waarom er geen hardere rechercheur dan inspecteur Zonneveld op deze zaak gezet was.

'Ik weet niet, waarom u zo nodig leuk wil zijn, meneer Bruyning,' zei de man. 'We worden hier geen van tweeën wijzer van.'

'U misschien niet,' antwoordde ik, 'maar voor mij ligt het een beetje anders. Kijk. Aan de ene kant heb ik het hier zo slecht nog niet. Er belt hier niemand op om naar m'n vrouw te vragen. En mijn werk kan ik ook wel een paar weken missen. U moet weten, het is niet alles om de hele dag door met een rood potlood komma's in andermans teksten te moeten zetten. Nee, ik amuseer me hier best. Maar ik wordt er wel een beetje moe van, om steeds weer te moeten bewijzen dat ik echt geen gifmenger ben. Daarom permitteer ik me soms een grapje. Humor houdt de mens op de been in moeilijke momenten. Wie dat precies gezegd heeft weet ik niet, maar het zal zeker een Duitser geweest zijn. Die denken altijd goed na over dat soort dingen.' Zonneveld sloot zijn ogen en deed alsof hij nadacht. Misschien was dat ook wel zo. Misschien probeerde hij zichzelf ervan te overtuigen, dat hij te doen had met iemand die de schijn tegen zich had, en niet met een dwangmatige leugenaar of een psy-

chotische maniak. 'We proberen het nog een keer,' zei hij. 'Donderdagavond, 15 september. U komt thuis van uw werk. En dan?'

'En dan is er koffie,' zei ik. 'Sorry. Ik kom thuis en ik drink een borreltje met Gerda. Liever gezegd, ik drink een borreltje in mijn werkkamer en Gerda komt binnen en begint aan m'n kop te zeiken. Vraag me niet waarover. Misschien had ik de vuilniszak te laat buiten gezet, of was ik de verjaardag van tante Jo vergeten. Hoe dan ook, ik word nogal pissig. Ik zeg iets als: "Luister eens, lieve schat, ik geef jou en Paul al vier jaar alle kans om samen het bed in te duiken, waar dan ook en wanneer dan ook. Ik breng het geld binnen en ik leg je geen strobreed in de weg. Daar kan dan wel iets tegenover staan. Dan moet je me niet lastig vallen met je huiselijke prietpraat." Goed, binnen de kortste keren staan we tegen elkaar te tieren. Toen ik ziek werd van ons geschreeuw ben ik de deur uitgegaan.'

'U was jaloers op dat moment.'

'Nee, mijn beste meneer Zonneveld. Voor de zoveelste keer, ik was niet jaloers. Ik ben al zo'n drieëneen half jaar niet jaloers geweest. Ik geef toe, dat klinkt een inspecteur met, wat zal het zijn, Mulo-opleiding? - dat klinkt zo iemand misschien vreemd in de oren, maar het is zo. En daar ben ik zelfs enigszins trots op.'

Inspecteur Zonneveld haalde een getypt papier uit het dossier dat voor hem lag. 'Ik wil u iets voorlezen uit het psychologisch rapport over u,' zei hij. 'Dan ziet u misschien, waarom ik het moeilijk met u heb. En waarom u nog steeds in voorarrest bent.'

Dat was waar ook, het psychologisch rapport! Verleden week was er een tang met een knoetje langsgeweest, met een karrevracht aan testmaterialen. In het dagelijks leven heb ik een gruwelijke hekel aan dit soort quasi wetenschappelijke schedelichterij, maar in mijn omstandigheden is elk verzetje welkom. Dus had ik naar eigen inzicht bomen getekend, een verhaaltje bedacht bij de afbeelding van een jongetje met een viool, en afgebroken zinnen afgemaakt. Vooral dat laatste vond ik leuk, omdat ik daarbij mijn literaire spitsvondigheden kwijt kon.

'Luistert u? Ik citeer: "B. is in wezen een uiterst gevoelige

persoonlijkheid. Hij probeert evenwel zijn emoties en onzekerheden te maskeren door een vlucht in bravoure, disqualificatie van zijn gedrag en een bot, toneelmatig optreden." Wat ik hiermee wil zeggen is: ik denk, dat de verhouding die uw vrouw had met, eh, met meneer van Erkel, u niet in uw kouse kleren is gaan zitten."

"U moet niet alles geloven wat ze schrijven," zei ik. "Ik heb eens over een interessant onderzoek gelezen. Daarin hadden ze studenten een fake-rapport van hun persoonlijkheid gegeven. Iedereen had hetzelfde rapport gekregen, ongeacht wat hij verteld en ingevuld had. Weet u wat daar uitkwam? Nee, dat weet u niet. Meer dan 80% van de studenten vond, dat de psychologische schets bijzonder raak getroffen was, en overeen kwam met wat ze zelf al gedacht hadden! Ik bedoel maar, wie garandeert mij dat die psycholoog van u niet over elke verdachte dezelfde onzin schrijft?"

De inspecteur zuchtte. Dat begon een gewoonte te worden. "Dit is precies waar het rapport over gaat, meneer Bruyning. U gaat nergens op in. U vertelt flauwe anecdotes. Wordt u nooit eens moe van uzelf?"

Ik word regelmatig moe van mezelf, maar dat ging Zonneveld niet aan. "Wilt u dat ik doorga?" vroeg ik. "Ik ben daarna naar café De Eend gegaan, waar ik wel vaker iets drink. Meestal later op de avond, maar dat weet u natuurlijk al lang. Ik heb daar een gesprek aangeknoopt met twee meisjes, en ze over mijn werk verteld. Dat ik een bijzonder belangrijke functie vervul in het uitgeverij. Ze raakten geloof ik niet onder de indruk. Bovendien hadden ze een eetafspraak. Dat zeiden ze tenminste. Vanaf dat moment heb ik in mijn eentje door zitten drinken. Hoe lang precies weet ik niet, maar in ieder geval erg lang en erg veel. Op een gegeven ogenblik voelde ik me misselijk worden. Ik ben weggegaan, en heb tegen een boom staan... nu ja, hoe zal ik het zeggen?"

"Kotsen," zei Zonneveld braaf.

"Dat zijn uw woorden," zei ik. "En toen naar huis gegaan. Ik weet dat dit verhaal u niet echt gelukkig maakt, maar het is het beste dat ik heb. Trouwens, wat is geluk?"

"Die ruzie die u maakte, ging die over de heer van Erkel?"

"Ik zeg u net: ik weet niet meer waar het over ging. We maakten er geen gewoonte van, om over Paul te praten. Misschien dat Gerda geen belangwekkender gespreksonderwerpen weet, maar ik in ieder geval wel."

"Ik heb het met uw vrouw ook over die ruzie gehad. Weet u wat zij ervan zegt?"

"Ja," zei ik, "dat heeft u me al verteld. Maar ik zou daar niet teveel waarde aan hechten. Een twistgesprek reconstrueren is een hachelijke onderneming. Wist u bijvoorbeeld, dat..."

Zonneveld onderbrak me. Dat kwam zelden voor. "Uw vrouw zegt, dat u zich die avond grenzeloos opwond over haar buitenechtelijke relatie. Waarom kunt u dat niet toegeven? Van Erkel is diezelfde avond om het leven gebracht. Bij een moord hoort een moordenaar. Uw positie wordt er niet sterker op als u steeds maar zegt, dat u zich niets herinnert. Dat gebeurt in werkelijkheid niet zo vaak."

Ik dacht na. Mijn probleem was, dat ik eenvoudig niets te bekennen had. Wat ik de inspecteur eerder had verteld was meer een beschrijving van de standaardruzie tussen Gerda en mij, dan van die bewuste donderdagavond. Het hele gesprek was één groot gat in mijn geheugen.

Vier jaar geleden is Gerda met Paul begonnen. We waren net een paar jaar getrouwd. Die eerste huwelijksperiode liep hij als huisvriend de deur plat. Dat was een leuke tijd. Ik kende hem al sinds m'n middelbare school, en we hadden veel gemeenschapelijk. Soms, als we met z'n drieën bij ons waren doorgezakt, liep ik nog even met hem mee naar zijn huis, en dronken we er daar nog één om het af te leren.

Toen zei Gerda op een avond, nota bene nadat we als beesten gevreesd hadden, dat ze verliefd op hem was. Dat kwam hard aan. Tegelijkertijd vond ik dat zoiets moest kunnen, omdat monogamie ook maar een uitvinding van het kapitalisme is. Als ze maar niet vlak onder mijn neus haar liefde voor Paul beleed, had ik er geen moeite mee, zei ik.

Sommige dingen in ons huwelijk begonnen daarna te veranderen, maar dat kan ook te maken hebben gehad met de routine die bij elke vaste relatie op de loer ligt. We gingen minder vaak samen naar bed, en na een tijdje liet ik een bed in mijn werkkamer zetten. Ook begon ik Paul minder vaak te zien - de laatste twee jaar kwam ik hem alleen nog op feestjes en verjaardagen tegen. Misschien dat we wat uit elkaar gegroeid waren, of het kwam doordat zo'n driehoeksrelatie toch moeizamer gaat dan je zou willen.

Denk nu niet, dat ik verkommerde. Integendeel. Ik ging steeds vaker met meisjes mee die ik in café's ontmoette, en dat leek me, gezien mijn inschikkelijkheid op andere fronten, een even onschuldige als legitieme hobby. Verder had ik nu meer tijd voor dingen waar je in het normale gezinsleven maar moeilijk aan toekomt: een weekendje met vrienden er op uit, geen problemen met voetbalwedstrijden op de TV - Gerda kon voor haar culturele programma's immers altijd bij Paul terecht - elke dinsdag een tennisavond. Ik redde me wel.

En dan, ineens, moet die zak zo nodig aan z'n eind komen. Op een avond, dat m'n enige getuige een ondergekotste lindeboom is. Dat is m'n vrouw afpakt is één ding, maar hij had toch wel met z'n poten van mijn vrijheid kunnen afblijven?

"De heer van Erkel moet tussen half 11 en 1 uur overleden zijn," zei Zonneveld. "Uw vrouw zegt dat u rond half 12 thuiskwam. Klopt dat?"

"U formuleert de vraag verkeerd," merkte ik op. "U bedoelt: 'Klopt het, dat u rond half 12 thuiskwam?'" Ik zou het niet weten, inspecteur. Als je zo lam bent als een kanon neemt het tijdsbesef af. Het zou kunnen. Toen ik het café uitging was het nog niet zo druk. In het algemeen begint het tegen elfen vol te lopen. Dus als ze gelijk heeft ben ik misschien drie kwartier of een uur onderweg geweest. Ik weet wat u denkt: tijd zat om bij Paul langs te gaan en hem iets te laten drinken waar hij niet lekker van wordt. Dat is zo. Vreemd toch, dat ik me daar niets van herinner. Zegt het psychologisch rapport iets over amnesie?"

Zucht. "Wat uw echtgenote nog meer zegt is, dat ze's avonds op u heeft gewacht, om de ruzie bij te leggen. Ze erkent dat u aangeschoten thuiskwam en haar vertelde, dat u een ellendige avond achter de rug had. Volgens uw vrouw heeft zij met u voor het slapen gaan nog één glaasje whisky gedronken. Herinnert u zich dat wel?"

"Ik doe u nog één keer een plezier, maar dan is het ook afgelopen," antwoordde ik. "Daarna wil ik het alleen nog maar met u hebben over waar het in de wereld om gaat. Over de B-status van Veronica, over de voor- en nadelen van dubbele beglazing, over hoe verkopers in herenmode-magazijnen zich dienen te

gedragen. Let op! Ja, mijn vrouw was thuis. Ja, we hebben, dacht ik, nog een whisky gedronken of iets anders wat je in een glas doet. Mogelijk hebben we zelfs ergens over van gedachten gewisseld, voorzover ik die op dat moment nog had. Het probleem was alleen, dat de kamer in een draaimolen veranderde, en ik heb nooit van kermissen gehouden. Ook hier was bijna geen woord van gelogen. Een detail had ik tot nu toe steeds weggelaten, omdat ik niet al mijn wederwaardigheden hoofdprijs te geven aan een man in een ongeloofwaardig tweedjasje. Dat was, dat Gerda mij ontvangen had in een doorzichtige nachtlapon die ik, als iemand anders erin rondliep, zeker als 'sexy' zou omschrijven. Ik had me daar, beneveld als ik was, behoorlijk aan geërgerd. Wat moest ze daarmee bewijzen? Dat het haar allemaal niets uitmaakte, wie haar in haar blote reet zag?

"En u heeft nog steeds geen verklaring voor het feit, dat één van de twee gebruikte glazen in het huis van de heer van Erkel uw vingerafdrukken bevatte?" vroeg de rechercheur.

"Nee," zei ik, "daar heb ik geen verklaring voor."

De inspecteur keek lang niet zo welwillend als ik van hem gewend was. Hij verzuimde me een sigaret aan te bieden. Zo'n man heeft natuurlijk ook zijn problemen. Een grapje zou wel helpen, meende ik.

"Slecht geslapen, inspecteur? Zeker ruzie met uw vrouw gehad. Er is, hoop ik, toch geen jaloersheid in het spel?"

Zonneveld zuchtte, nadrukkelijker dan voorheen. Hij oogde rood en niet helemaal gevaarloos.

"Wat ik nu doe, Bruyning, is maatschappelijk niet verantwoord," zei hij. "Ik laat je gaan. Je kunt weg. Ik wil je niet meer zien. Als ik je één advies mag geven: zoek een goede therapeut, als het al niet te laat is."

Cryptische woorden. Was hij tot de conclusie gekomen, dat er onvoldoende bewijzen tegen mij waren? Toen ik de kamer uitging, was Zonneveld inmiddels in een stuk papier verdiept.

Gerda was niet thuis. Allicht niet, die lag natuurlijk weer met haar vriend te... Nee, dat kon niet. Paul was dood, en necrofilie lijkt me voor een vrouw nog moeilijker dan voor een man. Op de tafel lag een envelop met in hoofdletters FRED erop geschreven. Ik schonk mezelf een whisky in, opende de brief en bekeek zonder grote verwachtingen haar kinderlijke handschrift.

Allerliefste Freddie van me,

Vergeef me alsjeblift dat ik je zo lang in spanning heb laten zitten. Dat was onmenselijk van me, maar misschien begrijp je als je verder leest beter, hoe het zo ver heeft kunnen komen. Laat ik beginnen met wat voor jou ongetwijfeld het belangrijkste is. Ik heb Paul vermoord. (Wat een belachelijk woord is dat, voor wat ik gedaan heb? Ik zal alles aan meneer Zonneveld uitleggen, dus misschien ben je al vrij op het moment dat je dit leest.)

God, hoe moet ik het je vertellen? Drie jaar lang heb je niet

naar me willen luisteren, en zou dat nu ineens anders zijn? Paul en ik zijn begonnen omdat we verliefd op elkaar waren, maar het was nooit mijn bedoeling, om de ene minnaar tegen de andere in te wisselen. Ik hield van je, ook toen, maar verliefdheid is moeilijk weg te stoppen. Pas na een half jaar of zo kwam ik er achter dat ik bezig was, jou kwijt te raken. In het begin reageerde je zo begrijpend dat ik dacht, dat die twee relaties te combineren waren. Achteraf kan ik me dat haast niet meer voorstellen, maar zo moet het gegaan zijn.

Weet je zelf wel, hoeveel je veranderd bent, Freddie? Weet je dat je de laatste twee jaar mij niet meer hebt willen aanraken, en dat zodra ik over ons huwelijk begon, of over iets van Paul, dat je dan eenvoudigweg de kamer uitliep? Ik heb vaak gedacht, dat je dat zelf niet eens doorhad. Dat jij vondt dat je op jouw manier een tolerante, ruimdenkende echtgenoot was.

Ik ben ervan overtuigd dat je ook helemaal niet zag, dat m'n verliefdheid op Paul overging, en dat ik ermee wilde stoppen, al was het alleen maar om ons huwelijk te redden. Ik heb je dat gezegd, niet tussen de regels door, maar letterlijk. Alleen, je luisterde niet, of je geloofde me niet, of allebei.

Nu zeg je natuurlijk dat ik gewoon met Paul had moeten breken, als ik jou zo graag terug had willen hebben. Geloof me, ik heb duizend keer op het punt gestaan om dat te doen, en er ook veel met Paul over gepraat. Op het laatst hadden we het over niets anders. Wist je dat Paul even jaloers was als jij (en met meer reden)? Zodra ik dreigde ermee op te houden chanterde hij me door te zeggen, dat hij dan eens rustig met jou zou praten over wat hij allemaal van me wist. Hij zag ook wel, hoe vooringenomen jij was als het over die ellendige driehoeksrelatie ging. Alle slechte dingen die je hoorde zou je geloven.

Na onze ruzie die donderdag, toen ik zag dat er op deze manier nooit iets zou veranderen, ben ik naar hem toegegaan, en hem - allemachtig, wat is het griezelig om het woord 'vergiftigen' op te schrijven. Ik weet het, wat nu komt is vreselijk naïef. Terwijl jij in het café zat heb ik me opgemaakt, en op je gewacht. Toen je thuiskwam merkte ik natuurlijk hoe dronken je was, maar ik had er zo naar toegeleefd. Ik probeerde je te verleiden, alsof ik je voor het eerst ontmoette. Wat ik nu ga zeggen is geen excuus, er is niets waardoor ik geëxcuseerd zou kunnen worden, maar misschien begrijp je er toch iets van. Weet je wat je deed? Je sloeg me in m'n gezicht en zei zoiets als: 'Vuile hoer, wat moet je van me? Begrijp je dan nog steeds niet dat ik hem bij de moeder van een willekeurige collega makkelijker overeind krijg dan bij jou?' Toen zag ik ineens voor me dat ik letterlijk niets meer had. Geen man, en geen vriend die op zijn manier van me hield. De rest zou je zelf kunnen bedenken, maar ik moet dit afmaken. Uit stomme, machteloze woede heb ik, toen je naar bed was, het glas waar je uit gedronken had naar Paul's huis gebracht. Het is de meest kinderlijke wraak die je verzinnen kan. Lieverd, ik schaam me zo voor wat ik je heb aangedaan. Bewaar deze brief alsjeblift en lees hem over, zo vaak je maar kan. Misschien ga je me ooit weer geloven. Ik hou van je,

Gerda

Ik nam de brief mee naar de keuken, en verbrandde hem boven de gootsteen. 'Slap gelul,' mompelde ik, toen ik weer aan tafel zat, 'lege praatjes'. Ik schonk nog een whisky in. Whisky? Ze zou toch niet... 'Uitkijken Freddie,' zei ik tegen mezelf. 'Voor je het weet gaat je verbeelding met je op de loop. Het is verstandig om feiten en fantasie gescheiden te houden. Ik dronk m'n glas leeg en ging naar boven, naar mijn bed in de werkkamer.'

Kijk uit je doppen

Een goede krantenstrip, waarvan alle afleveringen bij elkaar bovendien een goede thriller of detective vormen, is uiterst zeldzaam. De Engelse misdaadstrip **Modesty Blaise** (in het Nederlands **Miranda Blaise** genoemd, waardoor de achtergrond van de naam volledig wordt weggevaagd) vormde ooit zo'n zeldzaamheid. Gedurende zeven jaar maakten scenarist **Peter O'Donnell** en tekenaar **Jim Holdaway** bijna 19 verdienstelijke verhalen. Na de dood van Holdaway in 1971 was het afgelopen en zakte de strip af naar het huidige, middelmatige niveau. De slechte reputatie van de strip is mede veroorzaakt door de mislukte Modesty Blaise-film en de vervelende boeken die sinds 1965 naast de beeldverhaal verschenen. Modesty Blaise is geen kinderstrip. Dat is, naast de ingehouden sex en het geweld, in de eerste plaats te merken aan de ongebruikelijk gecompliceerde verhalen. Een gemiddelde lengte van meer dan 100 dagelijkse afleveringen stelde O'Donnell in staat met een goed doortimmerde intrige voor de dag te komen en daarnaast de karakters van de beide hoofdrolspelers iets aantrekkelijker te maken. Het gaat om Modesty zelf en **Willie Garvin**. Modesty is de onbetwiste aanvoerder, meedogenloos maar menselijk, scrupuleus maar nooit te beroerd iemand de hersens in te slaan, vindingrijk maar niet perfect. Willie, een humoristische Cockney die een pub drijft in Londen, is haar toegewijde helper. Samen zijn ze een bijzonder capabel paar dat gezien hun criminele verleden en gewelddadige instelling geschikt is voor onofficiële missies op het gebied van spionage en meer prestigieuze misdaad. In *De rode Griffioen* (waaruit de illustratie hierboven is gebruikt) moet Willie er aan te pas komen vanwege een dramatisch onderbroken liefdesavontuur van Modesty in Venetië. Het is een verhaal vol Visconti-achtige decadentie en realisme à la de Sicca. Het tekenwerk van Jim Holdaway lijkt op het eerste gezicht slechts slordig en krasserig. Dat is het ook, maar voor een krantenstrip met drie plaatjes tegelijk is de werkwijze van Holdaway essentieel. Hij gebruikt een ijzersterke compositie en het efficiënt gebruik van arceringen maken zijn strip in een krant overzichtelijk en leesbaar. Bovendien tekent hij bijzonder boeiende en expressieve gezichten. Holdaway maakte van Modesty Blaise een ingetogen, typisch Britse strip en hoewel hij zwak is in perspectief en detaillering, schiep hij een atmosfeer die zijn opvolgers nooit hebben kunnen evenaren.

Martijn Daalder

Peter O'Donnell & Jim Holdaway: **Miranda Blaise**, Uitg. Panda, per deel 9,90 of 14,90 (afhankelijk of 1 of 2 verhalen per deel).

THRILLERS & DETECTIVES
BESTELFORMULIER

Stuur onderstaande boeken aan:

NAAM: _____
ADRES: _____
PLAATS: _____

SCHRIJVER	TITEL
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

bedrag boeken	extra voor verpakking en verzending	totaal

Kosten van verpakking en verzending zijn:
voor bestellingen tot f 25,—: f 3,50
tussen f 25,— en f 50,—: f 2,75
boven f 50,—: f 2,—
Als betaling heb ik bijgesloten een girobetaalkaart/een betaalcheque tnv Thrillers & Detectives, Amsterdam
De bestelling wordt via de PTT bij u bezorgd
NB: Alle boeken zijn ook gewoon via iedere boekwinkel te koop

S I G N A L E M E N T

Thrillers & Detectives verschijnt 5 maal per jaar, in januari, maart, juni, september en november. Een abonnement voor 5 nrs. kost f 13,45, over te maken op postgiro 5013940 tnv Verzendboekhuis De Thriller te Amsterdam. Het gaat dan met het eerstvolgende nr. in.

Voor België kost een abonnement 375 fr. (incl. porto). Betaling dient vooraf te geschieden op PCR 000-0592006-15 tnv Boekhandel Walry, Zwijnaardse steenweg 6, 9000 Gent. Via deze boekhandel zijn ook losse nrs. te koop voor 75 fr. (excl. porto).

Voorgaande nrs. zijn te verkrijgen door overmaking van f 3,50 per nr. (incl. extra porto). Sommige nrs. zijn uitsluitend nog als fotokopie te krijgen. Geef aan als men dat niet wenst.

Alle boeken die in Thrillers & Detectives worden besproken, zijn in iedere boekhandel te krijgen en desgewenst ook via Thrillers & Detectives leverbaar. De bestelbon op deze pagina kan daarvoor (als voorbeeld) dienen.

Een abonnement dient vooruit te worden betaald. Maak hiervoor zoveel mogelijk gebruik van de toegezonden acceptgiro. Het zenden van een rekening kost f 1,25 aan administratiekosten.

In Nederland is Thrillers & Detectives op diverse plaatsen los te koop. De prijs per nummer wordt door de wederverkoper vastgesteld met een minimum van f 3,25.

Aan dit nummer werkten mee: Dick van den Bosch, Martijn Daalder, Frits Hoorweg, Hans Knegtmans, Hans Kooijman, Coefje Leeman, Beatris Ritsma, Ed Schilders, Gert-Jan Thomassen, Bert Vuijsje, Wim Voster en Peter Winkels.

Eindredactie: Theo Capel
Vormgeving: Steye Raviez
Grafische verzorging: GCA Drukwerk

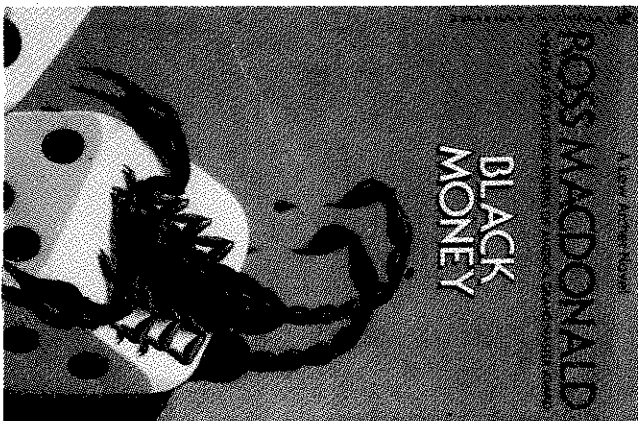
Alle correspondentie te richten aan: Thrillers & Detectives, p/a Nic. Maesstraat 139hs, 1071 PX Amsterdam

VD: importeur van Ditmar
NL: importeur Nilsson & Lamm

In het maartnummer: De harde Hammett
De voorjaarslawine nieuwe boeken

Kort Amerikaans

In tegenstelling tot literaire auteurs geldt voor schrijvers van misdaadboeken dat de enige mogelijkheid om in druk te blijven is om door te blijven schrijven. Het misdaadboek ligt zo dicht bij de verbruikslektuur dat pauzes in de productie onmiddellijk benut worden door andere schrijvers. De productiedwang geldt zowel voor de betere auteur als voor de flitschrijver. Toen kwaliteitschrijver Ross Macdonald, naar achteraf bleek tengevolge van een seniel makende ziekte, na 1976 niets meer publiceerde, verdween hij langzaam maar zeker uit de winkels. Zijn dood de afgelopen zomer heeft hem weer in de belangstelling gebracht en zijn pocketuitgever heeft daar snel op ingehaakt met een complete herdruk van het werk van de vader van Lew Archer.

Titel	Thema	Sex	Geweld	Opvoedende waarde	Oordeel
James Carroll <i>Family trade</i> Fontana, VD, 13,60	Zoon probeert overgelopen familieleden terug te krijgen	Sporadisch, maar zeer openhartig	Fors en met sang froid	De aanhouder wint	Bekend thema aardig verwerkt (ES)
John Gardner <i>Icebreaker</i> Berkey, VD, 14,75	Bond in strijd met machtige neo-fascistische organisatie	Steeds als er een vrouw in de buurt komt	Als vanouds	Vertrouw niemand	Zelfde niveau als Fleming (Hko)
John Goldsmith <i>Bullion</i> Arrow, VD, 13,50	Misdadige manipuleert van de internationale goudmarkt	Je leest er zo overheen	Met regelmaat	Speculeer nooit	Lekker leesbaar en spannend (Hko)
Reginald Hill <i>Who guards the prince</i> Pantheon, VD, 12,75	Misdadige organisatie wil van marionet president maken	Soft	Aanzienlijk	Alles wat u over vrijmetselaars wil weten	Onderhoudend (Hko)
PD James <i>The skull beneath the skin</i> Warner, VD, 16,65	Actrice wordt vermoord vlak voor voorstelling	Zo goed als niet	De uitgewerkt beschreven moord alsmede een verdrinkingsgeval	Het recht zegvert, doch soms uitermate moeizaam	Lang niet slecht, goed leesbaar (WV)
Ross Macdonald <i>Black money</i> Bantam, VD, 16,65	Liefde tussen kleurling en 15-jarig meisje	Slechts romantisch	Twee klappen	Racisme maakt veel kapot	Slap, gezocht liefdesverhaal (Hko)
Harry Patterson <i>A Phoenix in the blood</i> Arrow, VD, 11,20	Russen willen vanuit de ruimte de VS vernietigen	Treedt niet op de voorgrond	Hard, maar niet buitensporig	Je steekt wat op over de ruimtevaart	Best aardig als je het onderwerp niet ben bent (Hko)
Frank Ross <i>The shining day</i> Fawcett, VD, 14,75	Koelbloedige Duitse spion in Londen in WO II	Vrijwel geheel afwezig	Onder meer met een schaar, maar wel ingehouden	'Don't trust bloody women'	Veel feiten en weinig opwindig (ES)
Jonathan Ryder <i>The cry of the falcon</i> Granada, VD, 13,60	Geheimzinnige stam en multinational strijden om Jamaica	Spaarzaam	Met gulle hand	Ik ben zeker van niet	Wat een flauwekul (Hko)
Cornell Woolrich <i>I married a dead man</i> Ballantine, VD, 10,90	Persoonswisseling breekt vrouw tenslotte loch op	De hooftpersoon is al zwanger aan het begin	Het gaat tekeer in het binnenste van de hoofdpersoon	Doe nooit je trouwring af	Opgeklapte damesroman (TC)